

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

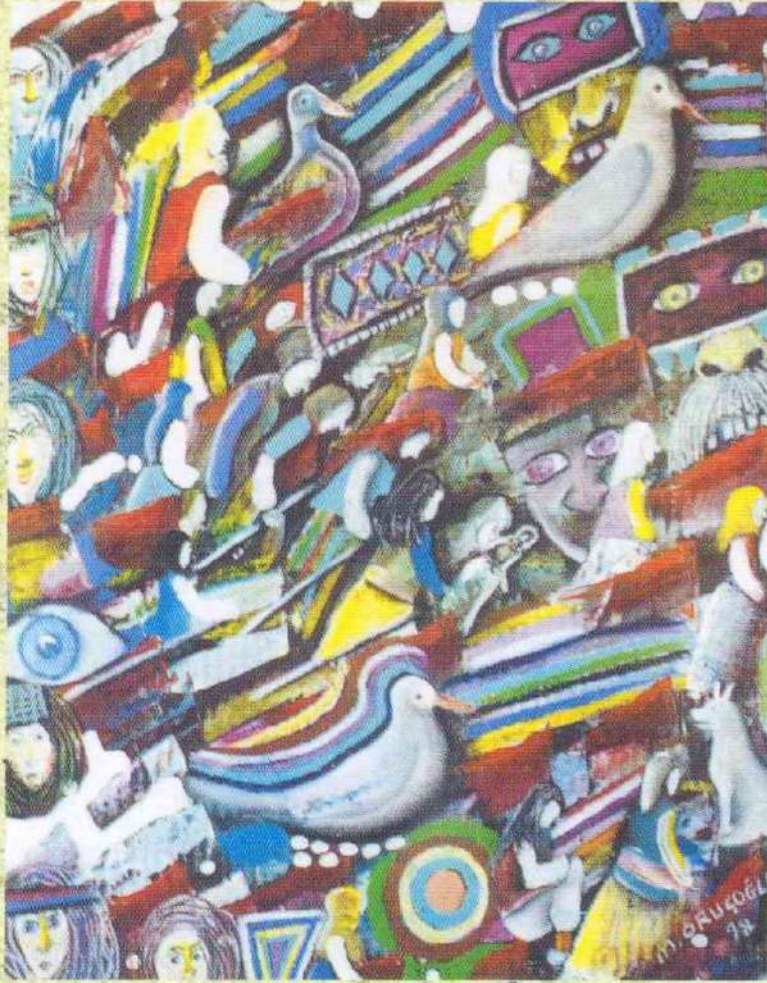
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MUZAFFER ORUÇOĞLU
SEVDALI KIZ

SEVDALI KIZ

Muzaffer ORUÇOĞLU

Babek Yayın

Cumhuriyet Meydanı Vakıflar Çarşısı Z-12

Tel: (0282) 654 60 48 ÇORLU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Babek Yayın

Muzaffer Oruçoğlu / Bütün Yapıtları Dizisi: 9

Sevdalı Kız

Muzaffer Oruçoğlu

ISBN: 975-6099-00-3

Birinci Baskı: *Mayıs 2005*

Yayına Hazırlayı : *Mehmet Çetin*

Kapak Resmi: *Muzaffer Oruçoğlu*

Kapak Tasarım: *Fenni Özalp*

Ofset Hazırlık: *Ayhan Oruçoğlu / Mehmet Çetin*

Baskı: *Kayhan Matbaası*

*Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. D Blok No:155 Topkapı
(0212) 576 01 36*

' Babek Yayın / *Muzaffer Oruçoğlu*

(Babek Yayın "Tohum Kitabevi" kuruluşudur.)

İÇİNDEKİLER:

1- Yağmurlaşan Kız.....	6
2- Serçe Kız.....	9
3- Arı Kız.....	12
4- Bakır Bacak.....	16
5- Kümbet.....	20
6- Koyê Sur.....	24
7- Tilki İninde Yaşayan Sevdalı Kız.....	27
8- Küçük Eşek.....	30
9- Ferno.....	37
10- Sevdalı Kız.....	41
11- Nimsa.....	44
12- Madenci Ali ile Kanarya.....	47
13- Göçük.....	52
14- Geyik Ana.....	56
15- Aşkla, Yeniden Doğmak Aşka.....	59

SEVDALI KIZ

Muzaffer ORUÇOĞLU

Babek Yayın

MUZAFFER ORUÇOĞLU

1947 Kars-B y kboğatepe doğumlu Muzaffer Oruçoğlu, 68 kuşağının onurlu temsilcilerinden birisidir. Bu nedenle kuşağının yaşadığı tüm haksızlıklardan, tutuklanmalardan da payına düşeni almış bir aydınımızdır. Edebiyat çalışmalarına da bu yıllarda başlayan Oruçoğlu'nun şimdiye kadar kimisi pek çok baskı yapmış 17 kitabı yayımlandı. Son yıllarda özellikle romanlarıyla geniş bir okur çevresi yaratan Oruçoğlu'nun kitapları dışında “siyaset bilimi, kadın sorunu, tarih ve edebiyata” dair pek çok makalesi yurt içi ve yurt dışında çeşitli yayınlarda yer aldı. Resimle de uğraşan Oruçoğlu Almanya, Hollanda, Fransa, Avusturya, Avusturalya ve Türkiye’de bir çok resim sergisi düzenlendi.

Babek Yayın, Muzaffer Oruçoğlu'nun şimdiye kadar değişik yayınevlerinden yayımlanmış ve yayıma hazır, yeni kitaplarını “**MUZAFFER ORUÇOĞLU’NUN BÜTÜN YAPITLARI**” dizisinde topluyor. Ülkemizin yakın tarihini önemli bir birikime işaret ettiğine inanan Babek Yayın, bu birikimi bütünlük içinde okurun bilgi, eleştiri ve beğenisine sunmaya yazarın son kitabı “ **SEVDALI KIZ**” ile devam ediyor.

YAĞMURLAŞAN KIZ

Evvel zaman içinde, zaman kalbur içinde çiçeklenirken, Zel dağının yüreğinde bir kız yaşarmış. Adı Asmin'miş. Kimisi, bu kıza, saçları topuklarına değdiği için Asmin dermiş. Bakışlarının gücünü, gökyüzüne benzetenler de Asmin dermiş. Dağın eteğinde, geceleyin gülünce, gamzeleri bir çift yıldız gibi ışıdığı için Asmin diyenler de varmış. Hatta, ayakları çok büyük olduğu için, ve de bastığı her yerde başak başak buğday fışkırdığı için Asmin diyenlerin sayısı da az değilmiş. Zel dağının yöresinde yaşayan bütün canlılar bu kıızı kendi gözbebekleri gibi tanırlarmış. Dağa sabah sisi çökünce, sisin derinliğinden gülümsermiş. Geceleyin dağı yağmur basınca, yağmur damlalarında gülümsermiş. Kimisi onun mavi alnını, kimisi inci mercan parlayan ikiz tavşan dişini, kimisi kuğu boynunu, kimisi kalkık dik burnunu, kimisi de edasındaki hüznü, hayran hayran seyredermiş.

Gel zaman git zaman, zaman içinde duman, dumanda bir güman, gümanda bir argüman avaz avaz tüterken, bir kuraklık, bir kıtlık, bir kıyamet başlamış ki, dillere destan. Buğday tarlaları kurumuş, kuşlar göçe durmuş, açlık kudurmuş. Dağın yöresini bir fer-yat, bir figan sarmış. Ak sakallar, yok sakallar, kadınlar, çocuklar, ninniler, sevdalar, masallar, köylerinden sökün edip, Zel dağına doğru tırmanmaya başlamışlar. Hepsinin dilinde aynı isim, aynı çılgılık:

"Asmin, Asmin, Asmiiiiiiin!"

Dağın doruğunda, envai çeşit çiçeklerin içinde, yavru geyiklerle birlikte uyuyan Asmin, uğultuyu duyunca uyanmış. Bir de bakmış ki, insanlar, heeeey güzel insanlar... Karıncalar gibi dağa tırmanıyorlar. Yavru geyiklere bakmış, gülümsemiş,

"Gidin onları buraya getirin," demiş.

Geyikler dağa yayılmış, insanlara klavuz olmuş, onları iç içe, dalga dalga çekip, Asmin'in yöresinde toplamışlar. Asmin, yüzlere, ellere, ayaklara şöyle bir bakmış, ürpermiş, "Açlık insanlarımı

yutuyor eyvah!" diye inlemiş, içten içe.

Ak sakallı bir koca, bir adım öne çıkmış:

"Sakalımdaki bilgi kurudu, ey güzel kız," demiş.

Yüz yıllık, kambur bir kadın:

"Döl tutmak, doğurmak istiyorum, ey Geyik kız," demiş.

İki aylık bir eşek sıpası, kulaklarını dikip, öne çıkmış:

"Açlıktan ölen anamı istiyorum, ey ılık saçlı Çingene," demiş.

Kundaktaki bebek, önce ağlamış, sonra susmuş:

"Sütümü kaybettim, ey Dağ Keçisi, sütümü bul," demiş.

En son, çırılçıplak, alabildiğine sıska ve eğri boyunlu bir çocuk, kalabalığın içinden çıkmış, Asmin'in karşısına dikilmiş:

"Her çocuk gibi ben de sana aşığım," demiş; "Her gece senin rüyanı görüyorum. En son gördüğüm rüyada, yağmur olmuştun, kıtlığımıza yağıyordun bizim," demiş.

Çocuğun yüzündeki aşk hüznünü, kavuşamamasına yormuş Asmin. Çok etkilenmiş. Damla damla parçalanmaya başladığını duyumsamış.

"Hadi şimdi dağdan inin, evlerinize çekilin, geceyi bekleyin," demiş.

Halk çekilmiş. Karanlık çökmüş. Sırtını zirvedeki kayaya yaslamış Asmin. Yavru geyiklerini çağırmış:

"Burnunuzun ucuyla saçlarıma dokunun," diye fısıldamış. "Kavuşamamanın acısını yaşıyorum. Bereketimi, güce dönüştüremememin acısını yaşıyorum. Bunlara yeni bir acı eklendi. Çocukların bakışlarındaki açlığın acısını yaşıyorum. Bu acılar beni damla damla parçalıyor, çoğaltıyor. Ben bu işe şaşıyorum. Yağmurlaşıyorum."

Bu sözün hemen ardından dağ, altın damarlı, dalgalı, görkemli bir ışığa dönüşerek, gökyüzüne yayılmış. Asmin'in, aniden kaybolduğunu gören yavru geyikler, mağaralarına çekilmişler. İpek gibi yumuşacık, ılık ve ışıklı bir yağmur yağmaya başlamış. Dağın çevresindeki köylerden sevinç çığlıkları yükselmiş. Bu çığlıkların arasından, eğri boyunlu çocuğun sesi çıkmış ön plana:

"Susun, dinleyin, damlalar konuşuyor!"

Herkes susmuş, kulak kesilmiş. Gerçekten de toprağa düşen her damladan bin düşünce yayılıyormuş yaşama. Eğri boyunlu çocuğu en çok, ilk düşen damlanın, ilk düşüncesi etkilemiş:

"Her biriniz birer Asminsiniz

Nasıl severim sizi ah bir uyanabilseniz

Bilge bilge gülümseyip

Kendi gücünüze dayanabilseniz."

SERÇE KIZ

Bir varmış, bir yokmuş; yokluk yeşil, varlık çorakmış. Zaman, ne Çin'de, ne Maçin'deymiş. Zaman fikir içindeymiş. Binbir renk ve biçimde uğul uğul uğuldarmış. Mekân, hayale darmış. Aşk, bilgiyi ararmış. Yılan dağının eteğinde de, güzeller güzeli, miniminnacık bir kız yaşarmış. İnceliğinden mi, yüceliğinden mi, bilinmezmiş ama herkes ona Serçe Kız dermiş. Gözleri Asmin'miş, ceylan gözü kadarmış. Efsunlu, çılgın, hüznü, uysal... Sağ gözünde aşk, sol gözünde bilgi ateşi ışıldarmış. Bu iki güzel ateşin en büyük isteği, bir birine kavuşmakmış. Yaşam işte. O zamanlar, yaşamın, biri diğerinden harika güzellikler doğurması da, hep bu tip kavuşmalara bağlıymış.

Yılan dağının eteğinde, küçük bir tahta kulübenin içinde, tek başına yaşayan Serçe Kız, gündüzleyin çiçekleri dinliyor, geceleyin dağın doruğuna çıkıyormuş. Oradan, yıldızların ötesine bakıyormuş melül melül.

"Aşktan ipincecik bir köprü kursam, kara çarıklı çocuğumu çağırırsam, aşka dursam," diyormuş kendi kendine.

O yörenin insanları, gece dağın doruğunda parlayan bir çift Asmin ışığını seyrediyor, bu sözün özünü dinliyorlarmış. Dinleyince de duygulanıyor, ağlıyor, dallara dilek çaputları bağlıyor, fikir yürütüyor, tartışıyorlarmış.

Kimisi; "Bu kız ikiye bölünmüş. Bir yanda aşk, bir yanda bilgi. Aşkla bilgi birleşmelidir," diyormuş.

Kimisi; "Bu iki göz, bu iki Asmin ateşi, hepimizde var. Bu iki ateş birleşirse, bize örnek olur, biz de birleşiriz," diyormuş.

Kimisi; "Bu kız, Zerdüş'tün kızıdır, çarıkları kırmızıdır. Babası Zerdüş gibi, düşüncelerini oniki bin öküz derisine yazmazsa, aşk ateşiyle bilgi ateşini birleştiremez," diyormuş.

Fikirler, yorumlar, böyle çarpışa çoğala dursun, bahar yazı, yaz da güzü izleye dursun, kış gelmiş, lapa lapa dağlara tökezlemiş. Karın altında kalmış tüm evler. Uzaktan bakanlar, Serçe Kız'ın

kulübesini de göremez olmuşlar. Üç metre karın altında kalmış kulübe. Kapısına kadâr giden, dar bir kar koridoru varmış, hepsi o kadar. Kulübenin bir köşesinde meşe ateşi yanıyormuş. Diğer köşesinde Serçe Kız, iki mavi Munzur tilkisiyle beraber uyuyormuş.

Yine tipili boranlı bir kış gecesi, Serçe Kız, tilkileriyle beraber mışıl mışıl uyurken, kapının çalındığını duymuş. Kapıyı açmış ki ne görsün, karşısında ak sakallı Hızır dede..

"Beni tanıdım mı ey Serçe Kız," demiş. "Bozatl Hızır'ım ben."

Sevincinden dili tutulmuş Serçe Kız'ın. "Lalalaaaaaaaaa!" diye bağırıp, boynuna sarılmış Hızır'ın, taze kar kokan, akça sakalından öpmüş. Hızır, sabah sisi gibi gülümsemiş. Bağrına basmış Serçe Kız'ı, saçlarını koklamış, ışıklı gözlerine bakmış hayran hayran..

"Sana seni götüreceğim, hasretini sona erdirecek güzel şeyler getirdim, kızım," demiş "Bil bakalım ne getirdim?"

Serçe Kız, Hızır'ı içeri buyur etmiş. Ocağın başında, Karataş köyünün kara taşında oturtmuş. Düşünmüş taşınmış:

"Ben, içimdeki ateşi, öldürülmüş öküz derilerine yazmam, Hızır dede," demiş. "Yılan dağı küser bana."

Hızır, sakalını sıvazlamış, gülmüş. Mavi tilkilerin gözlerine bakarken;

"Merak etme, kırmızı çarıklı kızım," demiş; "Bunlar, eceliyle ölen öküzlerdir. Baban Zerdüş'tün Avesta'yı üzerine yazdığı derilerdir. İskender'in ateşinden çıkardım onları. Ne yazık ki, yazıları alevlerde silindi. Şimdi umut sendedir. Yaz ki, yazıların o kayıp yazılarla birleşsin. Işık, karanlığa girsin. Karanlık silinsin."

Serçe Kız, kabul etmiş Hızır'ın önerisini. Hızır'ı uğurlarken, dışarıya çıkmış. Gözlerine inanamamış. Kulübenin tam karşısında, Yılan dağınyı aydınlatan, üst üste yığılmış ışıklı deriler! Derilerin üzerinde, içi altın suyu dolu bir fiç, fiçinin üzerinde, Zümrüdü Anka kuşunun oniki teleği. Dayanamamış, hemen o gece başlamış içindeki ateşi derilerin üzerinde yazıya dönüştürmeye.

İlk deriye, düşüncesini söylememesi için dili kesilen bir insanın ilk aşkını yazmış. İkinci deriye, yaptığı sarayın bir benzerini daha

yapmaması için bilekleri kesilen bir mimarın, hünerindeki acıyı yazmış. Üçüncü deriye, sesleri gözleriyle gören bir körün, hayal ve renk dünyasını yazmış. Dördüncü deriye, aşkına ya da yavrusuna uçarken kanatları çalınan bir serçenin ılığındaki isyanı yazmış. Geceyi gündüze, gündüzü geceye katmış, yazmış da yazmış. Hiç dışarı çıkmamış. Yazlar yazları, kışlar kışları kovalamış. Binbirinci gece, son altın suyuyla, son deriye şunu yazmış:

"Aşk ve bilgi ateşini, hünerimin örsünde seviştirdim.

Duyun ey çocuklar duyun, okuyun.

Sevdim, birleştim, bilgeleştim."

Serçe Kız, son sözcüğe son noktayı koyduğunda, kapı çalınmış. Görkemli bir coşkuyla kalkıp açmış. Bir bakmış O! Evet, O! Kurduğu köprüden geçip gelen, kara çarıklı çocuk. Sarılmış, öpmüş, koklamış, ağlamış. Ağlamasıyla da, cemre düşmüş toprağa. Ilgıt ılgıt bir yağmur ve taptaze bir bahar inmiş Yılan dağına.

ARI KIZ

Derler ki, zamanın ötesinde, uzayın düş ülkesinde, ovaların harikası, bereketin hası, bir güzel Ovacık ovası varmış. Sağında Munzurlar, solunda balta bilmez ormanlar. Önünde geyikler, arkasında mavi tüylü, altın gözlü tilkiler... Binbir çeşit çiçeğin, binbir çeşit düş gördüğü bu ovaya, kimileri Arılar ovası, kimileri Sevda yuvası, kimileri de çiçek curcunası diyormuş.

Ovacık ovasında, en az kırk milyon altın kemerli bal arısı dolaşıyormuş. Hiçbir insan, bu ovaya giremiyormuş. Yalnız bu ovada, Arı Kız adlı bir kız yaşıyormuş. Ovada yaylayan kırk milyon arının kraliçesiymiş bu kız. Çiçek balına çalan, uçları kedi gözü gibi parlayan, upuzun saçları varmış. Kız her zaman, mavi tilki postundan, yırtmaçlı bir etek, bir de arıların dokuduğu çiçekli bir yelek giyermiş. Dediklerine göre, o civarda ölmekte olan ihtiyar bir tilki, Munzurların tüm mavi tilkilerini başucuna çağırılmış:

"Ey güzel, ey alim tilkiler," demiş; "Bakın ölüyorum. Beni iyi dinleyin. Şu güzel yaşamda, şu rezil insan soyu, bana ibret oldu. Kalbim sevgiyle doldu. Kurnazlığım kayboldu. Sağlığımda hiç cana kıymadım. Ne tavuk yedim, ne de kuş. Ne yalan bildim, ne yığma, ne de değiş tokuş. Yüreğimi yaşadım. Bakın şu güzel postuma, gözlerim süzülüyor, öleceğim, götü-rün verin onu, dostuma."

Tilkiler, hep birden gümüş burunlarını havaya dikip bağırmışlar:

"Kimmiş o dostun?"

İhtiyar tilkinin dudakları kıpırdamış güçlkle, hayatının son sözü dökülmüş ağzından:

"Arı Kızı!"

Yani sizin anlayacağınız, Arı Kız'ın entarisinin öyküsü, duyunca Arı Kız'ın da duyulandığı böyle bir gerçeğe dayanıyormuş. Tilki postundan bu büyülü entarisiyle ovada gezinen Arı Kız, ağaçlardaki zengin bal kovanlarından bal devşiriyor, götürüp Munzur dağlarında bekleyen aç çocuklara dağıtıyormuş. Kayalarda katar

katar oturan çocuklar, ballarını yerken, kendilerini Arı Kız'ın pınar durusu gözlerinde seyrediyor, gülümsüyorlarmış. Bir gün bu çocuklardan, armut kafalı, kiraz dudaklı, üzüm gözlü bir tanesi, Arı Kız'a yaklaşmış:

"Arı Kız abla," demiş; "benim bir ablam vardı, adı Geyik Kız'dı. Seni andırıyordu. Gece gündüz ağlıyor, karaları bağılıyordu."

"Aaa aaaaaa," demiş Arı Kız. Sarılıp, çocuğu dudaklarından öpmüş. "Anlat niçin ağlıyordu, karaları bağılıyordu."

"Benim Geyik Kız ablam, köyün en güzel kızıydı," diye başlamış anlatmaya, çocuk. "Kaf dağının ötesinde yaşayan, akıllı mı akıllı, akı ablama takılı, kel bir oğlana aşık oldu benim ablam. Masal yazdı, masal bozdu. Gezdi, tozdu olmadı. 'Kaf dağının ardına uçacağım, ben Kel'ime kavuşacağım,' dedi. Fikrini ilkin anama açtı, anam irkildi, şaştı:

"Aaaaa o nasıl söz," dedi. "Baban duymasın. Gözlerin sanki nar. Gözlerinde firar var. Gözlerini gösterme, hemen anlar, çünkü sevdalısın. Hele hele, senin gibi dünya güzeli bir kız, vurulmuşsa bir kele, öfkesinden dönen dünyayı durdurur, ikinizi de vurur."

"Ama ben özgürüm," dedi ablam.

Kafasını salladı, acı acı güldü anam.

"Bak kızım," dedi. "Baba vardır, ana vardır. Dünyanın çapı, bunların çapı kadardır. Sen bu çap içinde özgürsün. Bırak o şaşkın aşık, kendi merhemini kendi keline sürsün."

Anam bunu söyleyince ablam ağladı. Yüreğinden gözyaşları sızdı yanaklarına.

"O zaman ben özgür değilim," dedi. "Bu gerçeği babamdan da duymak istiyorum. Duygularım suçlu değil, gizlemek istemiyorum."

Ablam çok cesurdu. Çünkü çok korkardı yaşayan ölülerden. Şirin bir ay ışığında, içini babama açtı. Babam şaştı, şapşallaştı.

"Neeeee," dedi. "Delirdin mi, rezil edersin bizi ele. Yakışır mı hiç, senin gibi bir güzele, kel bir hergele."

Babam, emektar bir semerciydi. Tam bir erkekti, erdi. Semer yapmak kadar, semer vurmayı da severdi. Ablamın kanat takıp, Kaf dağına doğru uçuşmasından korktu. Kalktı, Onu sevdi, semerledi.

"Bak kızım," dedi; "Seni hem severim, hem döverim, unutma ki, senin iyiliğin içindir, benim bu semerim. Şimdiye kadar hep semersiz büyüdün. Ben çalıştım, sen yedin. Bugünden sonra, semerine alış, başkalarına muhtaç olma, kendin için çalış."

Ablam, gerçekten de semersiz büyümüştü. Bundan dolayı semerine alışamadı. Kırk gün kırk gece, semeriyle kendi odasında yaşadı. Kırkbirinci gece, bir ses koptu içinden. Daha önce topladığı tavuk teleklerinden, bir çift kanat yaptı. Sıyrıldı semerinden. Dışarı çıktı. Kanatlarını taktı. Çırpındı, havalandı, karanlıklara doğru aktı. Akışını sadece ben gördüm. Bugüne kadar, söylemedim kimseye. Ağladılar, sızladılar, sonra ablamın, Kel'e kavuştuğunu değil, kırklara karıştığını yaydılar.

Arı Kız, çocuğun anlattıklarına dayanamamış, hüngür hüngür ağlamış. Sonra çocuğu kucaklayıp bağrına basmış, başını koklamış, öpmüş.

"İşte senin anlattığın o Geyik Kız benim," demiş.

Gözlerine inanamamış Çocuk:

"Ama sen ablamı andırıyorsun sadece; tam benzemiyorsun Ona," demiş.

"O gece uçtum, kırk gün kırk gece sonra, Kaf dağının ardındaki sevgilime kavuştum. Öyle ki, kavuşma sevincinin harareti, beni Keloğlan'la bütünleştirdi. İki biçim, bir biçime, iki öz, bir öze dönüştü."

"Peki, kavuştuğun Keloğlan nerde," diye sormuş çocuk.

Arı Kız, gamzelerini ışıldata ışıldata gülümsemiş.

"Keloğlan, içimde," demiş. "Arkanı dön, sana onu göstereyim."

Çocuk arkasını dönmüş, beklemiş bir süre. Geri dönüp baktığında, gözlerine inanamamış. Karşısında, ablası Geyik Kız'la Keloğlan. Sevincinden bir çığlık atmış. Koşup ablasına sarılmış. Aaaaaa bir bakmış, sarıldığı kız, yine o Arı Kız. Keloğlan yok.

Arı Kız, çocuğu kucadına almış, masalı başından beri sessizce dinleyen, diğer çocukların karşısına geğmiş:

"Unutmayın çocuklar, aşk özgürlüktür, bütünleşmedir," demiş.
"İnsanın yüreği, yol haritasıdır. İnsan direnir, isterse eğer, en yakın yer, Kaf dağının arkasıdır."

BAKIR BACAK

Karlı mı karlı bir geceymiş. Gökte yıldızlar üşüyor, dolunay gülümsüyormuş. Dağlar mavi mavi, buzlar cam göbeği gibi semavi, karanlığa bakıp susuyormuş. Yalnızca, Düzgün dağının eteğinde, çaresizlik içinde, yaşlı bir kurt, dolunaya bakıp konuşuyormuş:

"Ey altın saçlı nine, açıkta kaldım yine. Bu nasıl iş. Ne bir kara parçası var, ne bir canlı, ne bir ses, ne de bir umut. Ortada bir kara kış. Sanki angut. Kanımızı uyutmuş. Açmış ağzını, her şeyi yalamış yutmuş."

Dolunay, acımış Yaşlı Kurt'a:

"Ey Bakır Bacak" demiş; "Şurda, şu Zergovit'te bir duman yükseliyor, o dumana doğru yürü. O dumanın tüttüğü yerde, iyilik ve bereket var."

Yaşlı Kurt, bir bakmış, gerçekten de karşı dağın karanlık kalbinden kız saçları gibi bir duman yükseliyor. Hemen yürümüş dumana doğru. Dereye inmiş, yukarıya tırmanmış. Yaklaşmış ki ne görsün, koca bir mağara. İyice sokulmuş, başını uzatmış, yanan bir ateşle, ateş aydınlığında bir şeyler yazan ak saçlı bir kadın...

"Merhaba ak saçlım," demiş. "Konuğun olsam, kabul eder misin?"

Ak saçlı kadın, başını kaldırıp bakmış, aaaa.... yaşlı bir kurt.

"Buyur kurt kardeş, başım gözüm üstünde yerin var," demiş. Elini uzatmış; "Tanışalım, benim adım Asmin, ya seninki?"

"Benim adım da Bakır Bacak."

Geçip ateşin kıyısında oturmuşlar karşılıklı. İki süt bebeği gibi bir birlerine bakmışlar. Bakır Bacak, Asmin'in yüzüne vuran kütük ateşinin binbir renge ayrıştığını görünce, hayretten yüreğinin sesini yitirmiş:

"Sen ne iş görüyorsun burda," demiş.

"Masal yazıyorum. Yirmi yaşında başladım yazmaya. Elli yıldır yazıyorum."

"Hayret, aynı yaştayız," demiş Bakır Bacak. "Bütün kurtlar,

dünyanın en uzun ömürlü kurdu ilan ettiler beni. Demek elli yıldır masal yazıyorsun ha? Ben de yetmiş yıldır, nerde bir sürü görsem, daldım mı, birkaçını parçalıyorum."

Asmin, Bakır Bacak'ın son cümleyi söylerken hüznünlendiğini sezdi hemen:

"Üzölme, anamız doğa, sana da öyle bir özellik vermiş ne yapalım."

"Çok iyi anımsıyorum Asmin kardeş, üç yaşındaydım. Pırlanta Göz adlı yaşlı bir kurt vardı. Bir gün bütün kurtları toplantıya çağırdı. 'Artık yeter, bu katliam hayatına bir son verelim,' diye bağırdı. Tartıştılar. Pırlanta Göz'ün karşısında, Duman Dümbük adlı bir başka yaşlı kurt daha vardı. 'Biz etsiz yapamayız kardeşler,' dedi. 'Dünyanın en akıllı hayvanı biz miyiz? Bizden daha akıllı hayvan, insandır. Onlar bile etsiz yapamıyorlar. Ot bile yiyebilen bu yaratıklar, et için birbirlerini öldürüyorlar.' Oylama yapıldı. Az bir farkla, Duman Dümbük amca kazandı. O olmasaydı, ete paydos diyecektik. Kim bilir belki de ondan sonra ot yiyecektik."

Asmin, Bakır Bacak'ın hayattan çok şey öğrendiğini ama bir çıkış yolu bulamadığını düşünmüş. "Hiç bağırmayan, öyle yüklü hüznünlere vardır ki, insan o hüznünlü durumlar karşısında, değişir, bilgeleşir," diye iç geçirmiş.

"Hayat beni sıkıyor Asmin kardeş," diye sürdürmüş, Bakır Bacak; "Yetmiş yıl, karnımı başkalarının yaşamıyla doyurdum. Avare avare gezerken bile, öldürme, parçalama hayalleri kurdum. Düşünebiliyor musun Asmin'ciğim; yeni doğmuş, burnu batırmalı, kıvrıcık kuzuları yedim. Memeleri süt dolu, kibar bir köpeği, yavrularıyla birlikte parçaladım. Şu güzelim çiçekli dağlarda geyiklerin lanetine uğradım. Bana hakaret ettiler. İnsan dediler. Kusura bakma Asmin kardeş, sen de uzun saçlı bir insansın. Biz kurtlarda en büyük hakaret, bir kurdun diğerine insan demesidir. İnsan diye küfreden bir kurdu, diğer kurtlar parçalar."

Asmin, kurdun bakışlarına vuran vicdani kanayışa, üzüntü ve umutsuzluktan kıvranan anlayışa bakmış, gençlik yıllarındayken

çektığı acıları anımsamış.

"Ah Asmin kardeş, yetmiş yıl bekledim, hep bir kurt gelse de, açlığımı yese, kurtarsa beni bu büyük beladan diye."

"Kendini yıkma öyle, bundan sonraki yaşamına bak," demiş Asmin. "Yetmiş yıl öldürmekten vazgeçmemişsin. Yetmiş yıl da bunun acısını çekmişsin. Ben de yetmiş yıl, aşktan vazgeçmedim. Aşk acısını yaşadım yetmiş yıl."

"Nasıl bir acı o," diye sormuş, Bakır Bacak.

"İnsanı güzelleştiren bir acıdır, aşk acısı. Kurtları bilmem ama, insanın içinde bin seçkin güzellik var. Bu bin görkemli güzelliğin binini de ayağa kaldırır aşk acısı. İnsan, ayağa kalkan güzelliklerini görür, tanır. O güzellikler karşısında, yaptığı kötü şeyleri anımsayıp utanır. Dolayısıyla kendini de tanımış olur."

Asmin'in, söyleyişindeki güzellikle, yüzündeki güzelliğin uyumu karşısında mayışıp kalmış Bakır Bacak. İnsanların ve kurtların, birbirlerini hep kötü yönleriyle tanıdıklarını düşünmüş. "Tanımamak, korkunun anasıdır," diye iç geçirmiş.

"Ne güzel konuşuyorsun, devam et Asmin kardeş," demiş.

"Ayağa kalkan güzelliklerimden sadece bir tanesine, masala sarıldım," diye sürdürmüş Asmin. "Bütün güzelliklerimin hakkını verme gücünü bulamadım kendimde. Sayısız insanın ve hayvanın acısını dinledim. Her acının bir hikâyesi vardı. Her acı, en az acım kadardı. Büyüdü, ilhamıma doldu. İlhamımdan akıverdi kalemimin ucuna, masal oldu."

"Peki masallar ne oldu, Asmin kardeş?"

"Masallar, ocak başlarında, ninelerin, çocukların okuyuşlarında, gerçek anlamını buldu. Dilden dile, gönülden gönüle uzayıp köprü oldu. Hiç tanımadığım güzel duygularla, kitaplara sığmayacak hıçkırıklarla döllendi, dönüp dolaşıp bana geldi. Masallarımdan öğrendim. Sarıldım kalemime, daha güzel masallara yöneldim."

İki damla gözyaşı düşmüş Bakır Bacak'ın gözlerinden, tırnaklarının ucuna. Gözyaşlarında ateş gibi kaynayan acılara bakmış Asmin. "Yetmiş yıllık ömrümde, hiç bu denli alim ve zalim bir acıyla

karşılaşmadım," diye düşünmüş.

"Ağlama Bakır Bacak," demiş; "Her şeyin bir çaresi vardır."

"O zaman bana bir yol göster, Asmin kardeş. Perişanım. Bir iyiliğe tutunmam gerekiyor. Bir güzel sona... Ne katliam olsun bu güzel sonda, ne de et. Eğer edeceksen, aklında olsun, bu güzel sonu yetmiş yıllık yaşamıma değil, yetmiş yıllık yaşamımı bu güzel sona nokta et."

Gülümsemiş Asmin. Bakır Bacak'ın acısındaki aynaya bakmış, düşünmüş, gülümsemiş. Gövdesini ipek bir kürk gibi saran saçlarına dokunmuş, parmaklarının uçlarıyla. Ocak külünde demlenen patateslerden bir tanesini çıkarıp Bakır Bacak'a vermiş, bir kez daha gülümsemiş, 'Kış ve gece, masal ve ateş," diye iç geçirmiş.

"Al ye bunu," demiş. "Yüreğinde acıların şahı gizlidir. Acılarını konuştur, masal yaratalım birlikte."

O anda, patatesi koklamakta olan Bakır Bacak, sevincinden çıldıracak gibi olmuş. Çıplak, kınalı ayaklarını yalamış Asmin'in. Şükretmiş insanlara, hayvanlara. Ve o geceden sonra da, dünyanın en güzel masallarına durmuş o ışıklı mağara.

KÜMBET

Munzur dağlarına ılgıt ılgıt yağan yağmurlar, önce köklerin bereketine, sonra toprağın rahmine iniyor, orada binbir çeşit minerale besleniyor, pırıl pırıl rüyalaşarak, Munzur Gözeleri'nden güneşe çıkıyormuş. Gözelerin yanibaşında, duvarları yeşim taşından, kubbesi Ana Fatma kumaşından, küçük bir kümbet varmış. Bu kümbetin çift kanatlı gümüş kapısında, inci mercan harflerle şöyle bir yazı asılıymış:

"Ey iyilik yolunda ağaran saçlarımız
İyiliğe dökülen gözyaşlarımız
Bu kapı özgürlük kapısıdır
Elifi gül deryasıdır."

Kümbetin etrafında, çatısında, gül ve kekik kokusu içinde onbinlerce beyaz güvercin dolanıp duruyormuş. Sabahları ise, Munzurlardan geyikler iniyor, alınlarını kümbetin duvarına dayayarak, içerden gelen sesleri dinliyorlarmış. Kümbetin içinde, altın saçlı, güzel mi güzel bir kadın yaşıyormuş. Geyiklerin, güvercinlerin, şafak vakti, bakışlarını gözelerine dikerek, "Asmin, Asmin," diye mırıldandıkları kadın buymuş. Üzerinde, yazdığı şiirlerden ilmik ilmik dokuduğu ağu ve bazan ay ışığında çıkarıp okuduğu ipek bir entari varmış. Kümbetin duvarları boydan boya kitaplarla kaplıymış.

Bahar ana, toprağı soluğuyla ıltırken, aysız olaysız bir gecede, yarı çıplak, küçük bir çocuk, kümbetin kapısını çalmış. Kapı, kendiliğinden açılmış. Çocuk bir bakmış, karşısında, ateş perisi gibi güzel bir kadın.

"Munzur dağlarından indim, sana geldim Asmin."

"Hoş geldin, çocuk," diye gülümsemiş Asmin. "Elindeki o tüfek de neyin nesiymiş öyle? Boyundan iki kat büyük. Yakışmıyor sana."

"Benim adım Hıdır," demiş çocuk. Tüfeğini güçlükle havaya

kaldırmış sonra. "Gerçeğim budur," diye bağırmış.

"Anladım, " demiş Asmin, kaşlarını çatarak. "Geç, şöyle oturalım. Seninle bir sohbet kuralım."

Kümbetin gülle donanmış köşesine, yün minderin üzerine geçip, bağdaş kurmuşlar. Dizi dizi kitaplara bakan çocuğun, hayretten ağzı açık kalmış. Tüfeği bile afallamış.

"Söyle bakalım Hıdır, nedir seni bu tüfekte bu dağlarda bahadır eden dert?"

"İki ağabeyim, bu dağlarda vuruldu," diye başlamış anlatmaya çocuk. "Hakları olan iyiliği istiyorlardı. Onlara, 'bizim verdiğimiz iyiliğe razı olun, fazlasını istemeyin,' diyorlardı. Onlar da kabul etmiyorlardı. Bir gün anam, onların kanlı cesetlerini getirdi dağdan. Kanlarını kokladı, çıplak ayaklarından öptü, ağladı. Kara puşi bağladı. Anamın ağlayışından, goncalar döküldü, o yıl meyve yiyemedik. Sonra, iki taze mezarın arasında ağlarken anam öldü. Söyle Asmin, her köyde bir taze mezar var, dünya neden bu kadar gaddar?"

Çocuk, anlatıp ağlarken, Asmin de ağlamaya başlamış. Çocuğun çıplak ayaklarına, armut sapı gibi ipincecik boynuna, anasını arayan, kocaman, ela gözlerine bakmış:

"Sonra ne oldu?"

"Boş bir mağarada bu tüfeği buldum. Kardeşlerimin aradığı iyiliği aramaya çıktım dağlarda. Bir kuş yuvasının yanında, bir asker ölüsüyle karşılaştım. Oturdum başucunda ağladım. Küçük kardeşinin ve anasının gelmesini bekledim. Karanlık çöktü. Kimse gelmedi. Sonra gelip sana haber vermeyi akıl ettim."

Duvarları kaplayan kitaplar, çocuğun duyduğu acıdan etkilenecek, kıpırdanmaya başlamışlar. Çocuğun ellerini avuçlarının içine almış Asmin:

"Anan ve kardeşlerin ölmedi," demiş.

Çocuk inanmamış.

"Onların ölümlerini gözlerimle gördüm."

"Görebilirsin ama onlar ölmediler. Ömürlerini iyilikle geçirdikten

sonra ölen dedelerin ak sakalları, ninelerin ak saçları, lapa lapa kara dönüşür, toprağa düşer. Oradan süzülür, Munzur gözelerinin köpüklü, duru sularından ak bir güvercin olarak yeryüzüne çıkar."

"Ama kardeşlerimin ak sakalları, anamın ak saçı yoktu."

"Olsun. Onların da iyiliğe akan alim gözyaşları vardı. O gözyaşları, yağmurlara karıştı, toprağa düştü. Süzüle süzüle geldi, Munzur Gözeleri'nden ak bir güvercin olarak çıktı."

"Anamın gözyaşlarını çok gördüm. Ama ölen kardeşlerimin gözyaşlarını hiç görmedim."

"Göremezdin ki," demiş Asmin. "Çünkü onlar, çok derin ağlıyorlardı. Kendi içlerine akıtıyorlardı gözyaşlarını."

Dayanılmaz bir merak ve coşkuyla ayağa kalkmış çocuk:

"Anam ve kardeşlerim, bu güvercinlerin içinde, birer ak güvercin mi şimdi? Görmek istiyorum."

Üzüntüyle boynunu bükmüş, ayağa kalkmış Asmin. Çocuğun başını bağrına basmış:

"Onlar seni görürler, ama sen onları göremezsin," demiş. "Şu tüfeğini ver bana."

Tüfeğinin, elinden alınışına ses etmemiş çocuk. Tüfeğin kundağını kitap katarlarının arasına sokmuş Asmin. Namlusuna bir gül yerleştirmiş. Tüfek aniden ışıklaşarak, kalın bir kitaba dönüşmüş. Gözlerine inanamamış çocuk. Hayretten büyüyen bakışlarını Asmin'e çevirmiş.

"Tüfeğim ışık oldu. Işık kitap oldu. Yüreğim merakla doldu. Peki bu kitapların hepsi tüfek mi?"

"Evet. Bu kümbet, kapısından içeri giren her tüfeği kitaplaştırdı. Özgürlüğün olduğu yerde tüfek olmaz. Al, kitaplaşan tüfeğini sana geri veriyorum." Raflara yeni giren kalın kitabı aldı. Çocuğa uzattı. "Oku ve okuduklarını ev ev gezerek insanlara anlat. Bu kitabın tüfekten daha güçlü olduğunu göreceksin."

"Okuyup anlayınca, ev ev gezip anlatınca ne olacak?"

"Yüreklerde küllenen iyilik uyanacak, eller birbirlerine değecek."

"Eller birbirlerine değince ne olacak?"

"Kollar kenetlenecek."

"Kollar kenetlenince ne olacak?"

"Tüfekler dağlardan inecek. Kümbete dönen dünyanın raflarına girecek."

Çocuk kitabı almış, üç kere öpüp alına değdirmiş. Gözlerinin içine bakmış Asmin'in. Gülümsemiş. Sıkıca sarılmış kitaba. Kapıdan çıkmış. Giderken durup, güvercinlere ve Asmin'e bakmış yeniden:

"Geyikler, alınlarını niçin şafak aydınlığında, kümbetin duvarına dayıyorlar?"

"Kitaplardaki sesleri dinliyorlar," demiş Asmin.

KOYÊ SUR

Bir zamanlar, Koyê Sur dağının doğuya bakan yamacında, toprak saçlı, kızıl papuçlu bir kız yaşarmış. Bu kız bir ağaç kovuğunda bağdaş kurar, yüzünü güneşe çevirir, öyle oturmuş. Saçlarında küme küme köklenen binbir çeşit çiçek, güneşin her doğuşunda, renk ve koku değiştirir, ışıyla dağı güzelleştirmiş.

Göğün kıyısından dağın eteğine kadar uzayan topraklar üzerinde, yediden yetmişe yaşayan her insan, bu kızı ziyaret eder-miş. Kimisi kirpiklerinin, saçlarının ucundan, kimisi de avucundan, boynundaki kalp burcundan öpermiş. Seksenini geçmiş gençler, daha yirmisine varmamış yaşlılar, hoppalar, ağırbaşlılar, kızın karşısında toplanır, saatlerce gözlerinin içine bakarlar-mış. Bu kızın ruhunu en çok da kadınlar, kızlar, gezerlermiş. Her ayın sonunda, kızın yaşadığı ağacın dallarını, bayramlık elbiselerinden kestikleri renkli kumaşlarla bir güzel bezerlermiş. Yani sözün kısası, zaman geniş, zaman darmış. Doruklarda dört mevsim kar gülümserken, yağmur yağar, gökkuşağı doğar, günler günleri kovalarmış. Bu kovalamacada bir gün, Koyê Sur adlı kör bir çocuk,

"Heeeeey insanlar," demiş; "ağacın kovuğunda bir aşk oturur, ışığı hayalimize vurur, tutkumuz bilgeleşir, kudurur. İçinizde yok mu bir babayığit, aşka aşk ilan etsin. Göğü aşkla fethetsin?"

Ağacın kovuğunda yaşayan kız, göğün kıyısında yankılanan bu sözü duyunca gülümsemiş. Meraktan, sevinçten, korkudan, öfke-den, alkıştan ve homurtudan kum gibi kayna-yan insanlara kulak vermiş, düşünmüş:

"Beni dinleyin," demiş; "Aşkın girişinde, bir kapı vardır. Bu kapı, soru kapısıdır. Bu kapıyı açan, kovuğa girer."

Kalabalıklar, tek bir ağızdan:

"Kapının sorusu nedir," diye sormuş kibarca.

"Aşk nedir," demiş kız.

Kalabalık, kırk gün kırk gece düşünmüş. Gümüşe altın rüyası gördürmüş, altına gümüş. Terlemiş, üşümüş. Kırkbirinci gün yollara

düşmüş. Koyê Sur dağının etrafında iç içe, halkalardan oluşan bir cevap kuyruğu ortaya çıkmış ki hiç sormayın.

Kıza ilk cevabı, o civarın en usta, en saygın yalancısı vermiş:
"Aşk, yatsıya kadar yanan bir mumdur," demiş.

Yalancıyı, omuzunda tüfeğiyle, taa Ali Boğazı'ndan gelen bir eşkiya izlemiş:

"Aşk, nişangahımın silmesinden gözüme gülen ışıktır," demiş.
Keçi sakallı, kör bir ihtiyar:

"Aşk, körün kör gözüne güvenmesidir," demiş.

Karısına sakal takan bir kıskanç:

"Aşk, ben içinde ben işidir, kıskançlık ateşidir," demiş.

Kucağında eski bir semerle gelen, yaşlı bir semerci:

"Aşk, hayvanın sırtına oturan, hayvandan emdiği terlerin masallarına duran, asırlık semerlerin serüvenidir," demiş.

Sıra, uzun örgülü, güzel mi güzel bir gebe kadına gelmiş.
'Kadın da kadına hiç aşk ilan eder miymiş,' diye homurdanmış erkekler.

"Çekilin önümden; aşkın yaşı başı, cinsi minsi olur mu hiç," diye bağırmış kadın. Gelip, kovuğun önüne dikilmiş. "Aşk, bebeğin ilk çılgılındaki ateşin adıdır," demiş.

Onu, çıplak bir derviş izlemiş:

"Aşk, ışığın karanlığa açtığı bir deliktir. Sadeliktir," demiş.

Koyê Sur dağı, kırk gün kırk gece cevapları dinlemiş. Kuyruk tükenmiş ama kapı açılmamış. Kuyruğun en sonunda bir bakmışlar, o kör çocuk. Elinden tutmuşlar, kızın karşısına dikmişler.

"Hadi ey Koyê Sur, hadi birşeyler söyle de, sen de sıranı sav. Nasıl olsa bu kapının açılacağı yok," demişler

"Bu kapı sözle açılmaz," demiş çocuk: "Körün gördüğü o görkemli gözle, yani özgürlük aşkıyla açılır. Ben o aşkı yaşamımla besledim ve şu anda gördüm, görmenin büyük bir eylem olduğunu."

Çocuğun bunu demesiyle kapı açılmış. Yıldız mahşerine dönmüş, güneşin yöresinde, mavi gökkubbe. Başını kaldırıp gökkubbe'ye bakmış çocuk. Bakmasıyla da gözlerinin açılması bir olmuş.

Bağdaşını bozup, ayağa kalkmış Asmin. Çiçeklenen kollarını açmış, gülümsemiş:

"Gel aşkım, gel buhrana
Gökkubbe aşık sana," demiş.

TİLKİ İNİNDE YAŞAYAN SEVDALI KIZ

Bir zamanlar Barık dağının zirvesinde, derin bir tilki ininde, beş yaşında bir kız yaşarmış. Savaşta anasını-babasını, kardeşlerini kaybetmekle kalmayan, bir gözünü, bir de kolunu kaybeden bu kızın yüzünde derin yara izleri varmış. Saçları, tilki kuyruğu kadar uzun ve güzelmış. Küçük bir aynadan başka hiçbir şeyi yokmuş. Cırılçıplakmış. Gövdesine her ay, kaya kınası yakar, saçlarına da renkli tüyler, telekler, taşlar, çiçekler bağlarmış. Sık sık aynasına bakar, gülümser, düşünür, ağlarmış. Bir gün yine aynasına bakarken bir ses duymuş:

"Asmin, Asmin, anneciğim Asmin!"

Çıkmış, bakmış ki aaa bir de ne görsün, dimdik duran bir ekmek.

"Ne olur beni suçlama Asmin," demiş ekmek: "Bu savaşın sebebi ben değilim. Tohumdum, köklendim, filizlendim, tane tane dizildim, başak oldum. Biçildim harmanlandım. Ezildim değirmende, çuvala doldum. Ateşle seviştim, piştim, kendimi ekmekte buldum. Ben mal değilim. Doyuran bir elim. Gel benimle açlara gidelim."

"Seni suçlamıyorum, ekmek kardeş," demiş Asmin: "Bu savaşın sebebi sen değilsin. Senin tutsaklığındır. Zincirlerini kırsan, seni tutsak edenleri aç bıraksan, açlığın ne olduğunu anlarlar. Var git, diğer ekmeklere anlat bu gerçeği."

Ekmek, sevincinden iki kola ayrılmış, sarılıp yanaklarından öpmüş Asmin'i, açlığa doğru yola çıkmış. Ekmeği uğurlayan Asmin, aynaya bakmış, sağ yüzündeki derin yaraların kaybolduğunu görünce afallamış. İçinde yeşeren yeni seslere kulak vermiş. 'Güzel yaşam, güzel düşünceden doğar,' diye mırıldanmış.

Yine bir sabah, kuşlar cıvı cıvı öter, köksüzler köklenir, Asmin kahvaltılık elmasını yerken bir ses çınlamış:

"Asmiiin, anneciğim Asmin!"

Dışarı çıkmış, bakmış, sabah güneşinin altında iyilik tacı gibi parlayan bir altın:

"Asmin, kızma bana Asmin," diye başlamış altın, anlatmaya: "Bu savaşın sebebi ben değilim. Toprağın bağrında bir cevher idim. Ateş yedim, eridim. Döküldüm kalıplara. Pazarın kiblesi oldum. Parelendim aç gözlü insanlara, sarraflara, kuyumculara, mühürlü kasalara. Ölümü benimle satın aldılar. Benimle kurdular sırça yaşamı. Kim çok insan öldürmüş, kim çok toprak işgal etmişse, onun göğsünde madalya oldum. Ah ne acı! Halbuki ben, toprağın rahminden doğdum, insanın alın terinde de vaftiz edildim. Bu savaşta benim bir suçum yok. Ne olur bana lanet okuma Asmin. Beni savaş borusundan, kar kokusundan çıkar, aşk ve şiir deryasına sür. Aşkın gibi olsun, aşkım da özgür."

Altının, altın gözyaşlarıyla melül melül ağlaması, Asmin'i ve Barık dağında yaşayan tüm yaratıkları derinden etkilemiş.

"Ağlama altın kardeş," demiş Asmin. "Git, alinterinin altın kalemi ol. Bilgi ve aşk ateşinin hamalı desinler sana. İnsanı, taşı insana."

Altın, sevincinden, iki altın kola dönüşmüş. Aşkla kucaklamış Asmin'i. Kokulu, kuru çiçekler takmış kızın saçlarına. Öpücükler kondurmuş kınalı tırnak uçlarına. Sonra yola düşmüş. İçli bir alinteri türküsü tutturmış, kentlere doğru.

Aynı anda, dayanılmaz bir merakla, aynaya bakmış Asmin. Sol yüzünü kaplayan derin yara izlerinin tamamen kapandığını görmüş. Sevinçten alnı genişlemiş. Yüzünü gökkubbeye çevirmiş, diz çöküp, Barık dağının çiçekli toprağını öpmüş:

"Ey aşkın şah dediği, acımın beni yenemediği, yüreğimin ram olduğu yer, seni seviyorum, diye mırıldanmış.

Tam bu sırada, yeni doğmuş bir geyik yavrusu gelmiş. Dilinin ucunu, gamzelerine dokundurmuş Asmin'in. Taze süt kokusu yayılmış yüzüne, saçlarına, aklına. Geyik yavrusunu kucaklayıp, inine çekilmiş, derin, doyumsuz bir uykuya dalmış. Uykunun en nazlı, en tatlı yerinde yine bir ses duymuş:

"Asmin, Asmin, ey güzel Geyik Kız, Asmin!"

Gözlerini açmış, kucağında mışıl mışıl uyuyan yavru geyikle

birlikte ininden çıkmış. Bir bakmış, çiçeklerin içinde, dimdik duran bir tüfek. Korkmuş Asmin. Bu kadar çiçeğin içinde bu tüfeğin ne işi var, demeye kalmadan, başlamış konuşmaya tüfek:

"Ah Asmin, habibim, aşk tabibim, ne olur bana lanet okuma, güzelim. Bu savaşın sebebi ben değilim. Yüz yıllık bir tüfeğim. Namlumu karasaban demirinden, kundağımı ceviz ağacından çaldılar. Ateş hatlarında gezindim. Yanık sıla türküleri dinledim. Omuzlardan indim, omuzlara bindim. Alın çatlarına durdum, duvar diplerinde, ustalarımı vurdum. Yüzleri, yeni evlenmiş genç kız yüzünü andıran, delikanlıların cesetleri başında nöbet tuttum. Yaşlanmışım. Ölülerin çığlıklarıyla ağırlaşmış başım. Bir söz söyle, kaderim değişsin, karınca sesine dönüşsün sesim."

Tüfeğin ağladığını görünce, yanına yaklaşmış,

"Namlundan mermi yerine gözyaşı çıkıyor," demiş Asmin: "Ne güzel. Git aslınla birleş. Kundağını, çocuklara oyuncak yapan marangoza ver. Demirini de, çiftçilere karasaban yapan demirciye."

Tüfek, sevincinden iki kola dönüşmüş, bir güzel kucaklamış Asmin'i. Alnının çatından ve kör olan gözünden öpmüş. Tüfeği uğurladıktan sonra, hemen aynaya bakmış Asmin. Bakmasıyla da kör olan gözünün açılması bir olmuş. Ama asıl, ne olmuşsa o andan sonra olmuş. Beş yaşındaki kızın kucağında uyuyan geyik yavrusu, rüyasında sürekli gördüğü o güzeller güzeli bir erkek çocuğa dönüşmüş. Kızın kalbinden taşan sevinç ve kucaklama arzusu da, iki güçlü kola...

O sırada, oradan geçen kel bir karga, birbirlerine kenetlenen çocukları görünce, gevrek gevrek gülmüş:

"Hadi gözünüz aydın," demiş. "Dünya değişti. Aletler artık kendi dışlarındaki elleri değil, kendi içlerindeki teri dinliyorlar. Ekmekler büyüyorlar, açlığı ve parayı yiyorlar."

KÜÇÜK EŞEK

Evvel zaman içinde, ı ışık niçin, niçin ı ışık içinde, hem de binbir biçimde kıvranır iken, kül köze, hayat öze bakar bakar şaşarmış. Böyle garip bir zamanda, Üzölmez deresinin kıyısında küçük bir eşek yaşamış. Bu eşek, dünyanın en güzel gözlerine sahipmiş. Bu gözleri gören her yaratık:

"Gözlerini bana ver eşek kardeş, sana her şeyimi vereyim," diye yalvarırmış.

Küçük Eşek ise gökyüzüne bakar, gülümser, duru kaynak sularında kendi gözlerini seyredermiş. Tüyleri rengârenkmiş. Baba dağında yaşayan bütün hayvanlar, küçük eşeğı çok mu çok severlermiş.

Yağmurun kayaları yumuşak yumuşak yıkadığı, toprağı sevecenlikle döllediğı bir sabah, meşe ağaçlarının içinden iflas etmiş, küçük bir tüccar çıkmış. Elinde, ateş renkli, aç bir kendir varmış. Kendir, Küçük Eşeğı görünce, sevincinden uzamış uzamış, Küçük Eşek'in boynuna dolanmış. Küçük Eşek önce irkilmiş, sonra boynunu geri çekmiş, şaşkınlıkla:

"Amca," demiş; "çek şu şımarık kendirini boynumdan. Ben özgür bir eşeğim. Mutluluk ve neşeyim."

Amca, acı acı gülmüş. Alnından sıcak ter damlaları düşmüş, ateş renkli kendire. Ciddileşmiş birdenbire:

"Üzgünüm Küçük Eşek," demiş; "insanlar çalışıyor, hayvanlar da çalışmalı. İş hayvana, hayvan işe alışmalı."

Amca, Küçük Eşek'i çeke çeke taaa yukarılara, dağın alın çatında kurulan, yoksul bir eve götürmüş. Evin önünde uyuyan, yakışıklı bir öküzün boynuzuna bağlamış. Eve girmiş, içinde ekmek peynir olan, uzun kız saçından örölme, göbeğı nakışlı, bir heybe çıkarmış. Heybeyi Küçük Eşek'in sırtına atmış. Küçük Eşek, durumu korkuyla izlemiş. Adam, heybenin izerine de, evin önünde yığılı duran, meşe direklerinden beş tane koyup, kendirle sıkı sıkıya bağlamış. Direkler öylesine ağırmış ki, Küçük zavallının karnı, bu ağırlığın

gücüyle toprağa değmiş. Gözlerindeki özgürlük ışığı kararmış. Tüylerine tutunan renkler, ışıklar ve çiçek tozları toprağa dökülmüş.

Yürümeye başlamışlar. Yokuşu çıkarken:

"Bu direkleri sırtıma niçin yükledin amca," diye inlemiş Küçük Eşek. "Hem ormanları kesiyorsun, hem de kestiğin tomrukları sırtıma yüklüyorsun. Ne yapacaksın bunları? Nereye götürüyorsun? Bu ağaçların benim arkadaşlarım olduğunu bilmiyor musun?"

Geçim sıkıntısı çeken, dertleri başından aşan amca, Küçük Eşek'in bu soruları karşısında:

"İş dünyasına katılınca dilin uzadı senin," diye çıkışmış. "Burnunu sokma benim işime, sabret. Zahmet çekip ter döktükçe ne iş yaptığını sen de anlayacaksın."

Amcanın sert çıkışına çarpan Küçük Eşek, hayatın sır vermediğini düşünmüş. Sırtında taşıdığı tomrukların dile gelmelerini, hayatı kendisine anlatmalarını arzulamış. Soluğunu kesip, tomruklara kulak vermiş. Kesilen her ağacın acısının bir dile sahip olduğunu düşünmüş. Gelgelelim ki tomruklardan hiç ses-seda çıkmamış. Ardıç ve ladin ağaçlarının arasından geçerken, toprağa bir kaç damla gözyaşı düşürmüş Küçük Eşek.

Gide gide maden ocaklarının bulunduğu geniş bir maden havzasına varmışlar. Küçük eşeğin dikkatini ilkin, yeraltından yer üstüne, sırtlarındaki sepetlerle kömür çıkaran çocuklar, katırlar, eşekler çekmiş. Kan-ter içinde, şöyle durup bakmış girenlere çıkanlara.

"Bunlar yeraltından ne çıkarıyorlar amca," diye sormuş.

Sinirinden kafasını iki yana sallayan amca:

"Acele etme, biraz sonra görürsün," demiş.

Amca, Küçük Eşek'i, boynuna bağladığı kendirden çekerek ocağa doğru yürümüş. Ocağın yeraltına açılan giriş kapısını, canlıları yutan kapkara bir canavar ağzına benzetmiş, Küçük Eşek. Upuzun, karanlık bir galeriye girmişler. Yanından geçip giden ve gözleri ateş gibi parlayan madencileri merakla izlemiş Küçük Eşek. Karanlıkta ilerlerken:

"İnsanlar, toprağın karnında ne arıyorlar amca," diye sormuş sessizce.

"Acele etme meraklı eşek, şimdi görürsün."

Galeriden sapmış, kazmacıların kazmalarıyla kömür söktükleri dar bir ocağa girmişler. Sökülen kömür yığınlarını koklamış Küçük Eşek. Çalışanların, karanlıkta ateş gibi parlayan gözlerini izlemiş. Bunların içinde, çoban yıldızı gibi ışıldayan bir çift gözün yavaş yavaş kendisine doğru yaklaştığını farkedince heyecanlanmış. Bir bakmış, dünya güzeli bir kız. Çenesinde ve her iki yanağında birer gamze. Başına oturttuğu kasktan köpük köpük taşıp omuzlarına yayılan, kömür karası uzun saçlar. Küçük Eşegin kafasını okşamış kız. Eğilmiş gözlerinden öpmüş.

"Bu Resul emmi de amma zalim bir adammış. Bu kadar payandayı sana mı yükledi," diye homurdanmış. "Direkleri çabuk indirelim, Resul emmi. Şu ocağı güzel bir payandala. Başımıza çökecek nerdeyse."

Küçük Eşek, sırtından indirilen direklerin, ocağın göçmesini engelleyeceğini duyunca sevinmiş. "Bu dünyada, artık ben de güzel bir iş yapıyorum," diye iç geçirmiş. Direkleri kaşla göz arasında indiren kız:

"Bu yavru eşiği çalıştırma Resul emmi, n'olur," diye yalvarmış. "Bir kaç sefer daha yaparsa, bunun beli kırılır. Beli kırılırsa, bunun taşıdığı, senin de payandaladığın direkler de kırılır. Ocak başımıza göçer, hepimiz ölürüz."

Ocağa sessizlik çökmüş. Madenciler ve Küçük Eşek korkmuş.

"Merak etme Asmin," demiş Resul emmi; "bu eşiğin beli çelik gibidir. Çelik kırılmaz."

Asmin'le göz göze gelmiş Küçük Eşek:

"Siz bu cehennem karanlığında çalışırken, ben yeşil perili ormanlarda özgürce dolaşamam artık," diye bağırmış. "Bu halinizi görmeseydim dolaşırdım. Ama şimdi vicdanım kanar. Size yardım etmek istiyorum. Belim kırılmaz, korkmayın."

Direkleri taşıyacak hayvanı olmadığı ve gözlerine aşık olduğu

için, Küçük Eşek'e hak vermiş Resul emmi:

"Sıpa haklıdır," demiş. "Hiç korkmayın. Bakın, beş direk yükledim, hiç bana mısın demeden getirdi. Bundan sonra sekiz direk yüklerim, hiçbir şey olmaz."

Asmin'in aklı yatmamış buna. Küçük Eşek'in güzel gözlerine bakarken hüznülenmiş. Ama Küçük Eşek sevinçliymiş. "Bu kızın gözleri ne kadar güzel," diye düşünmüş. "Alınan her güzel karar, benim gözlerimi daha da güzelleştirecek."

Tam o anda, iflasçı Resul, Küçük Eşek'in düşüncesini sezinlemiş. Harika gözlerine dikmiş gözlerini: "Bu gözlere sahip olursam, Padişah efendimizin kızıyla evlenebilir, saraya damat olarak girebilirim," diye fikir yürütmüş. Kafasında planlar kurmaya başlamış o günden sonra. Ormandan ocaklara yüz kere direk taşımışlar. Küçük Eşek yükü taşıırken, yoldaki böcekleri, karıncaları ezmek için büyük dikkat göstermiş. Asmin'in gözlerini hayal etmiş. Sızlayan belindeki değişimleri izlemiş. Sırtındaki tomruklardan çıkan seslerle, tumbacı Resul'ü dinlemiş. Geleceğe ilişkin güzel hayaller kurmuş.

Yine yağmurlu bir günmüş. Küçük Eşek'in oldukça zayıfladığı, güçten düştüğü bir akşam üzeriymiş. Resul emmi, Küçük Eşek'i yedeklemiş, yük taşımanın yüzbirinci seferine çıkmış. Ormana girmiş, kestigi direklerden sekiz tane değil de, onbeş tane yüklemiş.

"Aman Resul emmi, bu sefer çok yükledin. Belimi kırarsın," diye inlemiş Küçük Eşek.

"Alıştın artık yük taşımaya, bir şey olmaz."

Bacakları titreye titreye, bağıra bağıra, güçlkle inmiş tepeden Küçük Eşek. Belinden gelen sesleri, çatırtıları dinlemiş.

"Belimde kargaşa var Resul emmi, korkuyorum," diye bağırmış. Bağırısından kayalar çatlamış.

"Kargaşanın olmadığı bir şey göster bana," demiş Resul; "burnumun kılında bile kargaşa var. Karımın çenesini yoran büyük kargaşadan kaçıyorum ben."

İflasçı Resul'e bir şey anlatamayacağını çok iyi bilen Küçük

Eşek, çaresiz, sürdürmüş yürüyüşünü. Resul, Küçük Eşek'in ipini çekerek, kayalık bir yere sokmuş onu.

"Ben bu yükle bu kayalıklarda yürüyemem Resul emmi. Düşerim, belim kırılır," diye acı acı inlemiş Küçük Eşek:

"Bu dünyada yürünmeyecek yer yok. Yürü bakalım," diye bağırması Resul. "Ben içimdeki kayalıklarda yürüyorum da, sen niye yürüyemiyorsun?"

Her ayağını bir kayaya atmış Küçük Eşek. O anda acılı, ciddi çatırtılar gelmiş belinden. "Kurtar beni, kırılıyorum," diye bir ses gelmiş belinden. Daha fazla dayanamayacağını anlayınca,

"Belim kırılıyor Resul emmi, çabuk ol, kurtar belimi."

Bu sözü duyunca, zevkten erimiş Resul. Küçük Eşeğin karşısına geçip, bakışlarını dünyanın en güzel gözlerine dikmiş.

"Gözlerini oana ver, belini kurtarayım," demiş.

O anda, Asmin ve diğer kazmacılar canlanmış hayalinde, Küçük Eşek'in:

"Ben, kendi belimin kırılmasını değil, kazmacıların hayatını düşünüyorum, Resul emmi. Onlar ölürse, sen de aç kalırsın. Çabuk ol, kurtar belimi!"

"Kazmacıları düşünüyorsan, gözlerini ver, belini kurtarayım."

Belinin daha fazla dayanamayacağını anlayan Küçük Eşek, hiçbir hesap gütmeksizin:

"Gözlerimi veriyorum, çabuk kurtar belimi," diye bağırması.

Sevincinden ne yapacağını şaşırmış Resul. Küçük Eşek'in sırtındaki tomrukları indirmeye başlamış hemen. Tüm tomrukları indirdikten sonra da, Küçük Eşek'in gözlerini alması için, Orman Perisi'ni çağırmış. Bu arada, Küçük Eşeği bir ağacın dibine çekmiş, boynundaki kendirini bir dala bağlamış. Tam bu sırada bir çift yeşil el belirmiş gökyüzünde. Küçük Eşek bir bakmış, Asmin'in ellerine benzetmiş bu elleri. Önce üzülmüş, sonra bu işte bir hayır var, diye düşünmüş. Gökyüzünde beliren sağ yeşil el, Küçük Eşek'in sol gözüne, sol yeşil el ise, sağ gözüne yaklaşmış. Yeşil bir duman sarmış her iki gözü de. Duman yavaş yavaş çekilmiş sonra. Resul'un

gözlerine doğru akmış. Resul bir bakmış, bir daha bakmış ki ne görsün. Küçük Eşek'in gözlerinin yerinde bomboş, iki göz çukuru.

"Ben artık görmüyorum Resul emmi," diye mırıldanmış yaralı bir sesle; "benim gözlerimi aldın. Hiç değilse kendi gözlerini bana ver de bu direkleri taşıyalım. Taşımazsak ocağın tavanı bel verir, yaşamları tehlikeye girer madencilerin."

"Sen hayvansın, gözsüz de yaşarsın," demiş Resul emmi. "Kör bir nenem var. Ben eski gözlerimi ona vereceğim."

Küçük Eşek ağlamak istemiş, gözleri olmadığı için ağlayamamış. İç gözleriyle ağlamış. Taaa erişemediği iç ka-ranlıklarına akıtmış gözyaşlarını. 'Yaşam ne kadar da zalim,' diye iç geçirmiş. 'Günahsız bir ana, ışıklı bir zaman zerresine tutunmuştum. İteleyip düşürdü beni ordan.' Yedi kat yeraltında çalışan madencileri anımsamış:

"O zaman beni bekletme Resul emmi," demiş, Küçük Eşek. "Sırıma sekiz direk yükle, ipimden tut, taşsız yollardan ocaklara götür beni. Gecikirsek, yaşamları tehlikeye girer madencilerin."

Resul önce, duru bir kaya göleğinde yeni gözlerine bakmış. Bakmasıyla, sevincini görkemli bir çılgılla açığa vurması bir olmuş.

"Dünyanın en yakışıklı erkeği benim," diye bağırılmış; "gözlerimin güzelliği, yüzümün şeklini-şemalini değiştirdi. Padişahın kızı artık, çantada keklik. Kızdan sonra bu güzel gözümü tahta dikeceğim. Kesinlikle beni destekleyecek sevdiceğim."

Sevinçli bir türkü tutturarak, Küçük Eşek'i kayalıklardan çıkar-mış, orman yoluna sokmuş. Yağmurda ıslana ıslana ilerlemişler. Karanlık çökmek üzereyken ocaklara girmişler. Değişiklikleri gören madencilerin hayretten ağızları açık kalmış. Asmin, kazmasını bir kenara bırakıp Küçük Eşek'e usulca yaklaşmış. Tarifsiz bir sevecenlikle kafasın okşamış. Asmin'i, elinin sıcaklığından tanımış Küçük Eşek. Sezdirmeden içli içli ağlamış. Asmin, ağlayışını ve acısını hissetmiş Küçük Eşek'in. Dayanamamış, o da ağlamış sessizce.

"Bu güzel gözler sana iyi yakışmış Resul emmi," demiş bir

madenci; "dünya güzeli bir insan olmuşsun."

"Padişahın kızı görse aşık olur," demiş bir başkası.

"Güzel erkek gözü kadınların sarayıdır," demiş ocak çavuşu.

Bu konuşmalar, yaralamış Asmin'i. Dayanamamış:

"Çalınmış gözle güzellik olmaz," diye çıkışmış; "eşeğin gözünü alan, üç gün sonra eşeğe dönüşür."

Bunu duyan Resul emmi, önce inanmamış, sonra titremeye başlamış korkudan. Ormanlarda başı boş dolaşırken yakalanan ve sırtına ağır direkler yüklenen, Resul adlı bir ocak eşiği canlanmış gözlerinin önünde.

"Küçük Eşek'in gözlerini hemen geri vereceğim," diye bağırmış.

"Dinle beni Resul emmi," demiş Asmin; "Küçük Eşek'e gözlerini geri vereceksin. Eşek olmaktan kurtulacaksın böylece. Eşeklerin onuru da kurtulmuş olacak tabii. Ama nenene verdiğin kendi gözlerini geri alamayacaksın."

"Neden," diye bağırmış Resul amca.

"Nedeni açık," demiş Asmin; "çaldığın gözleri geri verebilirsin. Ama bağışladığın gözleri geri alamazsın. Işıkla oyun olmaz. Kör bir adam olarak, nenenin yanında yaşayacaksın. Nenen ölünceye kadar sana yardım edecek. Kendi gözlerine ancak, nenen öldüğü zaman kavuşacaksın."

O an, Asmin'in dediği aynen gerçekleşmiş. Küçük Eşek kendi güzel gözlerine kavuşmuş. Önceden yaşadığı yeşil Üzülmez dere-sine dönmüş. Resul emmi de, kör bir insan olarak, nenesiyle birlikte yaşamaya başlamış.

FERNO

Zamanın birinde, Sulbıs dağının eteklerinde, Ferno adında, bozo bir adam yaşarmış. Adamın boyu üç metreymiş. Burnu, topatan kavunundan büyükmüş. Gözleri karıncaninkî kadar küçük-müş. Ayakları, bir bebeğin beşiği kadarmış; eli de, eli kadar... Ferno, kendinden hiç mi hiç memnun değilmiş. Gördüğü her hayvana, her çiçeğe, her ağaca, her taşa, her kel başa; "ben her gördüğüme, neden hep tepeden bakıyorum," diye sorarmış. Herkes güler geçer, kimse cevap vermezmiş.

Ferno yine bir gün, bir kayanın üzerinde oturan üç yaşındaki çıplak bir çocuğa tepeden bakarken sormuş:

"Hey donsuz çocuk," demiş; "ben her gördüğüme neden tepeden bakıyorum? Neden kendimden doğup, kendime akıyorum?"

Çocuk başını kaldırıp, Ferno'ya şöyle bir bakmış. Ayaklarında çiçek biten, bakışlarıyla insanı iten bu garip mahluka acımış:

"Büyük soru soruyorsun," demiş; "bunun cevabını, benim aşık olduğum kadından başka kimse bilemez. Git ona sor."

"Nerdedir o kadın? Neyin nesi, kimin fesidir?"

Çocuk bozulmuş, homurdanmış bu kaba soruya:

"Dedim ya, benim aşkımdır. Düzgün Baba'nın karşısında, Karsan dağında oturur. Dünyanın en büyük falcısıdır. Git falına bak-tır."

Bunun üzerine Ferno, yola düşmüş; az gitmiş, uz gitmiş, dere-tepe tez gitmiş, karanlık basarken Karsan dağına varmış. Bir bakmış, dağın doruğunda koca bir ateş. Tırmanmış. Yaklaştığında mas-mavi, armudi bir kadın yüzüyle karşılaşmış. Pırlanta gücüyle par-layan gözler, insanı büyüleyen, ucu kalkık bir burun. Kocaman ama biçimli bir ağız ve minnacık, sivri bir çene. Ferno'nun dikkati, toprağa yayılan ve miskü amber kokularıyla kuşları çevresinde toplayan saçlara takılmış.

"Kimsin," diye sormuş kadın; "in misin, cin misin?"

"Ne inim ne de cinim. İnsan kılığında gezen bir güvercinim.

Ferno derler adıma. Varamadım henüz kendi tadıma. Sen kimsin?"

"Dersim diyarının falcısıyım. Ruhların kavalcısıyım. Lokman Hekim derler babama. Derin bir aşk sancısıyım. Buyur geç otur söyle. Derdini söyle."

Ferno geçip, kadının karşısında bağdaş kurmuş. Kuşların, "Asmin Asmin," diyerek, ateşin çevresinde semaha durmalarına bir anlam verememiş.

"Bu kuşların dua gibi söylediği Asmin de ne demekmiş?"

"Asmin, benim adım."

Ferno, cüceleşen bir ruh hali ve derin bir saygıyla:

"Peki, söyle ey mavi yüzlü kadın," demiş; "ben her gördüğüme neden tepeden bakıyorum? Neden kendimden doğup, kendime akıyorum?"

Ferno'nun sorusu, falcının iç çatışmasını zenginleştirmiş. Bu zenginleşme, gülümseyiş olarak yansımış mavi yüzüne.

Ellerini yukarıya kaldırmış falcı. Ateş aydınlığında, altın gibi parlamış avuç içleri.

"Avuçlarımin içine bak," demiş Falcı: "Bakışlarındaki ışık fırtınalarına bakarak okuyacağım seni. Esneme, kaşıma enseni."

Kıpırtılarına son vermiş Ferno. Kulak kesilmiş tepeden tırnağa.

"İyi dinle beni," diye başlamış Falcı Kadın: "İnsanlara tepeden baktığın için boyun uzamış. Okumadığın için beynin küçülmüş. Yalan söylediğin için burnun topatan kavunu kadar şişmiş. Çalışmadığın ve boş boş gezdiğin için, ayağın büyümüş, ellerin küçülmüş. Aşık olmuşsun ama ilgi göstermemişsin. Aşk ilgidir, duyguların beynindeki bilgidir. Açıklığı ve özgürlüğü yasak etmişsin aşka. Senin aşkın bambaşka. Bin ciddi hatayı hoşgörülle karşılayan altın aşka ihtiyacın var senin şimdi."

Birden, anlamsız anlamsız, salakça gülmeye başlamış Ferno.

"Doğrudur, bir zamanlar ben de aşık oldum," demiş. "Aşkla doldum. Aşkta kayboldum. Lakin, aşkım ilgi göstermedi. Şu hıyarı gctir dedim, getirmedi. Sözlerin taşlıdır; ele dedim, elemedi. Sırtımı keselemedi. İçimden geçenleri hiç mi hiç bilemedi. Hep içime

ağladım, gözyaşımı silemedi. Yol yorgunu olunca, sırtında taşımadı. En kötüsü, sırtımı kaşımadı. Evren kadar büyümüştüm. Sonunda çekildim kendime. Bir tekme vurdum bendime. Yol verdim efendime. Aktım kendi kendime."

Ferno'yu dinleyen tüm kuşlar, birden can havliyle pervazlanıp uçmuşlar. Şaşırmış Ferno.

"Bu ateşten, kurşun geçirmez bu karanlığa, neden kaçtılar kuşlar?"

"İlgisizliğin yıktığı her aşk, bir kuşa dönüşür, bu dağa gelir, bu ateşin çevresinde semaha durur. Senin sözlerinden incindiler onlar."

Ferno, yeniden anlamsız anlamsız gülmüş. Azıcık da üzülmüş:

"İlgisizlik onları kuşa, beni kör baykuşa çevirdi. Üç metreteye çıkardı boyumu. İlgi ilgiyi yaratır. Ama gene de kuşları kaçırmış olduğuma üzüldüm. Demek ki zamanında, ben de onlardan biriyle sevişmiştim. Ben zaten buraya, benden kaçan kuşlara kavuşmak için gelmiştim."

"Üzülme," demiş Falcı; "bu kuşları kaçırın tek erkek sen değilsin. Falına baktırmaya gelen her erkek, kaçırıyor bu kuşları. Sen onu dert etme. Şu hilkat garibesini halinden kurtulmanın bir yolunu bul."

"Nasıl bulacağım, bir akıl ver."

"Söyleyeceğin sözü, önce kendine yönelt, ondan sonra söyle, ağzın düzelsin. Başkalarının acısına, yaşadığın en büyük acının gözüyle bak, gözlerin büyüsün. Yıkılan putların tarihini oku. Büyüklük gururuna kapılıp insanlara tepeden bakma, su sırık boyun normalleşsin. Boş boş gezme, bir iş bul, çalış, çocuk mezarını andıran şu ayakların küçülsün, ellerin büyüsün. Büyüyen ellerden bereket doğar. Burnun kavun kadar olmuş. Yalanı ve dedikoduyu bırak, burnun küçülsün, güzelleşsin. Aşık ol. Açık ol. Özgür ol. Bilgi ateşiyle dol. Kavuşsun en yüksek birliğine, beyin ile kol. Al şimdi, şu ateşten bir parça ye."

Falcının dediğini yapmış Ferno. Yanan büyük ateşten bir parça ateş alıp, lüp diye yutmuş. Fal faslı bittikten sonra, diz çökmüş,

falcının toprağa yayılan saçlarından bin kez öpmüş. Derin düşünceler, değışimler içinde Karsan dağını terketmiş.

Dediklerine göre, o terkedişten sonra, Ferno tam on yıl, her kurda, her kuşa, her çiçeğe, susan her gerçeğe fikir danışmış. Gezindiği fikirleri satır satır okumuş, özümlemiş, taşımış kendi bey-nine, ilmik ilmik dokumuş. Gecesini gündüzüne katmış, yıkmış yaratmış, içindeki zibilleri, rezillikleri, demir bir süpürgeyle süpürüp atmış. Güzel, bilgili, duyarlı, üretken, dürüst bir insan olup çıkmış. On yıl sonra da Karsan dağına gitmiş. Dağa varınca ne olmuş biliyor musunuz? Görür görmez aşık olmuş Ferno'ya, Falcı Kadın. Dilden dile dolaşan, ufukları aşan, masallaşan bu aşkla, ayağa kalkmış yıkılan aşklar.

SEVDALI KIZ

Bir zamanlar, Ali Boğazı'nda yeşil saçlı, koyun gözlü, oldukça da açık sözlü bir kız yaşarmış. Söylentiye göre bu kız, büyücü bir anayla, şiirlerini kendi kalbine okuyan, köprüler yapan, duyarlı, delişmen bir babadan dünyaya gelmiş. Kız daha doğar doğmaz, gözlerini velfecri gibi açıp, güzel olan, parlayan her şeye, dolunaya, yıldızlara, ışığa, açlığa, yalnızlığa iştahla bakmış. Serpilip de ergenlik çağını yakalayınca, o dağ senin, bu bağ benim demeden, seyip seyyah arzularla gezmeye koyulmuş. Önüne çıkan ilk güzel delikanlıya çarpılmış.

"Gülüşünde bilgi var, ey güzel delikanlı," diye bağırmış: "Bakışlarında ilgim kadar ilgi var. Çarpıldım, aşık oldum. Ben önce öze bakarım, değil biçime, ışıyan köze bakarım. Işık ol ak içime."

Delikanlı kaşla göz arasında ışık olup, gözlerinden akmış kızın içine. "Oh ne güzel. Dünya güzelliklerle dolu," diye iç geçirmiş Kız. Her çiçekten bir koku devşirmiş. Yoluna devam etmiş. Bir bakmış, sepetinde deste deste çiçeklerle, dünya güzeli bir çingene kadın geliyor. Hem de türkülerle, döne döne, oynaya oynaya.

"Gönlündeki harikaları fingirdetiyorsun ey güzel kadın," diye bağırmış Kız. "Ceylan çobanı mısın? Çalan aşk çanı mısın? Sesin gülistan senin. Niyetin destan senin. Sökün eyledim kendimden. İyi bak gözlerime. Gözlerim afat yeri. Gözlerim iki yangın. Aşka göçüyorum, aşkla. Senin aşkın bambaşka. Ateş ol gir içime. O büyümlü entarini bayrak edeyim göçüme."

Çingene kadın, o an, çılgın yeşili bir kıvılcım oluvermiş. Kızın, çenesindeki gamzesinden girip kalbine akmış. Kız mavileşmiş, gökyüzüne yayılmış. Toplanmış zerre zerre, eski halini almış. Kız; "oh ne güzel, biraz daha özgürleştım," diye mırıldanmış. Yepyeni bir güçle gezisini sürdürmüş. Mercan dağlarını tırmanırken bir bakmış, dağın doruğundan, keçi yolundan, ak sakallı bir derviş iniyor. Önüne geçip, birden durmuş.

"Alnın ne kadar geniş, ey güzel derviş," diye gürlemiş: "Çile

çekmişsin. Hayatın karasabanıyla sürmüş, çizgi çizgi herik etmiş, ekmişsin. Birikiminden bilgi doğmuş. Bilgin aşka durmuş. Aşkının gümüş güneşi, sakalına vurmuş. Sana aşık oldum. Beni yalnızlığına çek. İşgal etsin tepeden tırnağa benliğimi, sendeki gerçek."

Kız bunu der demez ortadan kaybolmuş. Az sonra, durduğu yerde, Derviş de kaybolmuş. Dağ titremiş, delirmiş. Dağın doruğunda, sakalı andıran ince bir duman içinde Sevdalı Kız belirmiş. Tatlı tatlı gülümsemiş. "Deryada kayboldum. Deryayla doldum. Ne güzel," demiş. Gezisine devam etmiş.

Yine bir gün, Sevdalı Kız, gördüğü her canlıdan güzellik devşirip, her güzele aşık olma gezisini sürdürürken, karanlık çökmüş. Gök gürlemiş, dağlar şimşeklerle aydınlanmış, yağmur başlamış.

"Şurada bir mağara var, gidip oraya sığınayım," demiş.

Kocaman, çıplak ayaklarıyla tırmanmış, mağaraya girmiş. Aaaa bir de bakmış ki ne görsün; güzel bir çocuk! Önünde bir ateş. Çevresinde geyikler. Kızın mağaraya girişini, ateş gibi dupduru bir gülümseyişle karşılayan çocuk:

"Gördüğü her canlıya aşık olan Sevdalı Kız sen misin," demiş.

Sevdalı Kız, yüz yıllık bir insanın edasıyla karşılaştığını duyumsayıp etkilenmiş çocuktan. Zamanın örsünden geçen, iyi ile kötünün, çirkin ile güzelin, ileri ile gerinin ayırdına kolayca varabilen, sağlam bir aklın, sabrın ve iradenin karşısında olduğunu düşünmüş:

"Çağları kateden, zamanın önünde giden, kalın bir kitap gibisin ey çocuk," diye bağırması; "sana ve geyiklerine aşık oldum."

"Bana aşık olma, yaşlanırsın," demiş çocuk.

"Gözlerimin içine bak," diyerek, çocuğa iyice yaklaşmış Sevdalı Kız: "Dalını eğen, olgun bir yemiş gibi iştahıma bakıyor, senin kafan. Ben yaşa, aşkın bilgeleştirdiği başa aşığım. Kesinlikle düşmanım savaşa, eğer gönülde iyi huylu bir kargaşa değilse. Bir bereket çiçeği gibi köklenmemişse kıtlığın bağrındaki kara taş. Kesinlikle düşmanım savaşa. Şimdi derinleş, iyi bak.

Gözbebeklerimden sonsuzluğuma ak."

Gözleri canlanmış Sevdalı Kız'ın, kıvılcımlanmış. Bir bakmış, mağarada ne çocuk, ne de geyikler... Ateşten koca bir ayna, ve aynanın önünde saçları ağarmış, yüz yıllık bir Sevdalı Kız. "Aman Tanrım, ne çabuk yaşlandım," diye mırıldanmış. Bu mırıldanışı duyan dağlar, konuşmaya başlamış.

Kırmızı Dağ:

"Zaman aşka dardır ey Sevdalı Kız," demiş; "sen o nesneyi yüz yıl aradın. Yüz yılda, yüz bin aşka vardın. Çok merak ediyorum, nedir senin gerçek adın?"

Munzurlar:

"Yılana bile aşık oldun ey Sevdalı Kız," demişler; "yüz yılda, yüz bin kere yandın. Kendi yangınına inandın. Çok merak ediyorum, nedir senin asıl inadin?"

Mercanlar:

"Hey canlar," demişler; "ekmeğin tuzun aşkına, bu güzel kızın aşkına, söyleyin, nasıl sığdı bir minnacık yüreğe, bu kadar sevda. Sakın olmasın bu kızın gerçek adı, Sevdaya Veda?"

Kırk gün kırk gece, sırayla konuşmuş dağlar. En son sözü, Tujik dağı gürlemiş:

"Gökyüzüdür o kızın adı, asmen'dir" demiş; "yüreğiniz daralmış, incir çekirdeği kadar olmuş. O kız, yüreğinizde, dilini inkâr eden bir gizde, incir çekirdeğinizde yaşadı, bin yıl. Biçimlendi kendi arzusunun ateşinde, Asmen oldu. Herkes görsün artık kendi körlüğünü. Asmen'den öğrensin biraz, özgürlüğün aşkını, aşkın özgürlüğünü."

Bu görkemli gürelyiştten sonra, asasını almış, usul usul yola koyulmuş, ziyaret etmiş, Tujik dağını Asmen. Gördüğü her çiçeğe şiir okumuş. Yüz yıllık, upuzun, ak saçlarıyla gidip, mağarasına yerleşmiş dağın. Oturmuş. İlk ateşini yakmış. Yükselen alevlerin aynasında görünmüş, gençleşmiş, eski halini almış:

"Ateş insanı gençleştirir; yeter ki aşk ateşi olsun," diye mırıldanmış.

Bir zamanlar Beyaz dağın, Sultan Seyit Tepesi'nde beş yaşında, bülbül sesinde, güzel mi güzel bir kız yaşarmış. Bu kız yine bir gün, büyük bir ceviz ağacının budağına tırmanmış. Orada, yapraklarla sıkıca örülmüş, sarı balçık çamuruyla da sıvanmış, rahat bir yuvası varmış. Girmiş, bağdaş kurmuş, gökyüzünü seyrederken, derin düşüncelere dalmış. Nasıl olmuşsa, kendisine bir tahıl ölçeğinin yarısını dolduracak buğday tanesi kadar soru sormuş. Saymış, on bin soru. Bunun dokuz bin dokuzyüz doksandokuzuna cevap vermiş ama birine verememiş. O soru da şuymuş:

"Ben ne olacağım?"

Cevap veremeyince, yuvasından inmiş, dağ-taş gezerek, önüne gelen her canlıya sorup durmuş.

"Hey karga kardeş, ben ne olacağım?"

Konduğu daldan, çocuğun büyük endişesini sezinleyen kara karga, biraz düşünmüş, manalı manasız gülmüş, şöyle demiş:

"İlle bir şey olman şart mı? Bu dünyada herkes birşey olduğu için hayat yürümüyor. Hiç değilse, sen de hiçbir şey ol. Düşünme. Düşüncenle kirletme çevreyi. Kon bir dala, korkusuz, ön yargısız, gak gak öt. Doğallığın kabul görsün, hayat yürüsün."

Cevap, onu tatmin etmeyince, başını iki yana sallayarak, derin bir dereye girmiş. Bakmış, ahlat ağacının dibinde bir ayı.

"Hey, ayı kardeş, söyle ben ne olacağım?"

Ayılığın, yeryüzünde hakettiği saygıya kavuşamadığını düşünen ayı, küçük kızı bakışlarıyla şöyle bir tartmış, acı acı sırtmış:

"Bak kardeş, iyi düşün," demiş; "sen insansın. Bu soruyu biz hayvanlara sorduran, bastığımız toprağı, ayağımızın altından kaydıran, bize tuzak kuran sensin. Belaların, sonunda gelmiş seni de bulmuş. Ne söyleyeyim sana ben. Hiç değilse git, belalarından öğren."

Ayının ters çıkışından bir şey anlayamamış kız. "Ben kimseye kötülük yapmadım ki," diye mırıldanmış kendi kendine. Yoluna

devam etmiş. Bir bakmış, söğüt ağacının dibinde, çenesi titreyen, yaşlı bir çakal.

"Hey çakal amca, şaşkınım, perişanım, bir akıl ver," demiş. "Ben ne olacağım?"

O anda, yaşlılığında yatan derin anlamı ve yaklaşan kışı düşünen çakal, soruyu aklının terazisinde tartmış, dilini çıkartarak, hafif hafif esnemiş:

"Daha ne olacaksın, güzel bir kızsın ya," demiş; "git şu sıcak kayanın üzerinde otur, çiçeklerden çıkan sesleri dinle. Fikir danışma onlara. Dinlerken, çatış kendinle."

Gitmiş, sıcacık kayaya, yorgun argın oturmuş küçük kız, kulak vermiş çiçeklere. Ses-mes duyamayınca; "kulaklarım çakalınki kadar akıllı değil," diyerek kalkmış yoluna devam etmiş. Bir bakmış, yolun tam ortasında, çatal dilli bir engerek yılanı.

"Hey yılan amca, şu derdime bir derman bulamadım," demiş; "söyle ben ne olacağım?"

"Kızın sesindeki saflığa hayran kalmış yılan.

"Sorduğun sorunun cevabı, senin saflığında gizlidir," demiş; "git, kendi saflığınla tanış, ona sor."

Kocaman bir merakla, bakışları parlamış kızın:

"Nerde benim saflığım," demiş.

"Şu dağın ötesinde, buğday tarlalarının içinde. Soru işareti biçiminde, buğday taneleriyle inşa edilmiş bir ev var. Git o evin kapısını üç kere tıklat. Kapı açılacak. Kendi saflığınla yüz yüze geleceksin."

Kız, hemen yola koyulmuş. Dağı aşmış. Buğday tarlalarına ulaşmış. Bir bakmış, soru işareti biçiminde, kapısı incir çekirdeklerinden, çatısı barbunyalardan, duvarları ise buğday tanelerinden örülme, güzel mi güzel bir ev. Büyük bir heyecanla yaklaşmış. Kapıda bir yazı:

"SAF"

Tıklatmış. Tıklatmasıyla, kapının ardına kadar açılması bir olmuş. Karşısında, gül yüzlü, geyik gözlü, küçük bir kız. Elini uzatmış. Eller kenetlenmiş. İçeri girmişler. Köşede duran beden

aynasının karşısında, seyretmeye başlamışlar kendilerini. Benzerlik karşısında, afallamış, susmuşlar.

"Ben de senin gibi, gördüğüm her yaratığa, aynı soruyu sordum. En son, yolumun üstüne bir buğday tanesi çıktı. 'Ben ne olacağım,' diye sordum ona. Buğday tanesi daha cevap vermeden, kendi sorum, karşıma dikildi, dile geldi; 'ya ben ne olacağım,' dedi bana. Sarsıldım. Sorum, soru soruyordu bana. Tam o anda, buğday tanesi, uçsuz bucaksız tarlaları gösterdi bana: 'Soru sormasını unutan çaresiz bir dünyada, çaresiz bir soruyu, soru sorar hale getirdin. Şu tarlalara bak, buğday başaklarının sevincini dinle,' dedi. Düşündüm, kulak verdim başaklara. 'Ey mimar,' diye bağıyorlardı başaklar; 'açlığın gözü her daim, bizim üzerimizdedir. Bizi hünerine kat, ince ince, katar katar biçimlendir. Bu uçsuz bucaksız tarlaların ortasında, görkemli bir soru işaretine döndür. Alın terin kurumasin. O terin kokusuyla, o soru işaretinin içine gir. Soru sormayı anımsasın, o büyük göz, o sarı açlık.' Bin kitap okumuş gibi oldum, başakları dinleyince. İncelik ve maharetle doldum. İnsanların gözbebeklerine bereketli soru işaretleri diken, mimler koyan, usta bir mimar oldum. Senin asıl adın Mim'dir, benimki Saf. Ne tuhaf. Aynı insanız, adımız, Mimsaf."

"Gel, küçük bir değişiklikle yeni yaşamımıza, yeni bir isimle başlayalım," demiş Mim.

"Nasıl," diye sormuş Saf.

"Biz zaten birbirimizi tamamlayan iki yarıyız. Adımın baş harfini, en ünlü soru harfi olan 'N' yapayım, adım, Nim olsun. Sen ise bu kurnaz, kölemen, cabbar dünyada, Saf olma. Tahıldan incelikli, ölçülü soru işaretleri yapıyorsun. 'F'yi kaldır Sa ol."

"Sa, ne demek," diye sormuş, Saf.

"Sa, bir tahıl ölçeğidir. Adlarımız birleşsin, Nimsa olsun. "

Karşılıklı kahkahalar atmışlar. Öpüşmüş, anlaşmış, kucaklaşmışlar. Giriş kapısının üstüne Nimsa yazmışlar. O kapıdan girenler o yazıyı 'Nimsa' diye okuyorlarmış, çıkanlar ise "Asmin".

MADENCİ ALİ İLE KANARYA

Evvel zaman içinde, zaman duman içinde ve de hayat, çırılçıplak bir yoksulluk göçünde, tıngır mıngır yürürken, Madenci Ali'nin kafesinde, hem de altın sesinde bir kanarya yaşarmış. Madenci Ali, çalışma zamanı geldiğinde, bu kafesi alır, yedi kat yeraltına inermiş. Bu iniş sırasında kanarya, yeraltında karıncalar gibi kaynaşan madencileri, kömür taşıyan katırları, küfeci çocukları, üzgün üzgün seyredermiş. İnsanların kömür karası yüzlerle, yamalı elbiseler, çarıklı ayaklarla, yedi kat yeraltında, geceli gündüzlü çalışmalarına bir türlü akıl erdiremezmiş. Bazen kendi kendine şöyle söylenirmiş:

"İnsanlar güneşi yoksa yeraltında mı arıyorlar? Ama güneş kalbimde gizleniyor, ben yeraltına indiğimde. Herkes kazmasını, kalbime ulaşmak için vuruyor."

Madenci Ali, anlarmış kanaryanın kalbinden geçirdiklerini. Anlamanın zevki ve sevinciyle büyür, bilgeleşirmiş gözleri. O zaman, çok yakın hissedermiş onu kendine.

"Sen benim yaşamımı koruyan, kurtaran bir kuşsun. Ocağa grizu gazı dolduğunda, diğer kanaryalar gibi ölmüyorsun. Ölümünle değil, ötüşünle haber veriyorsun tehlikeyi. Tüylerinde ıslığının renkleri var. Şimdi iyi düşün, iyi söyle bana. Çalıştığım ocakta, hangi madenci çalıştıysa öldü. Onların yerine yenileri geldi. Onlar da öldü. Eskilerden ölmeyen bir ben kaldım, bir de sen. Madencilere hep ölerek değil, öterek haber verdin tehlikeyi. Her öttüğünde, anladım seni. Kazmamı bıraktım, herkese çıkmalarını söyledim, seni de alıp dışarı kaçtım. Sen ölmediğin için inanmadılar bana. Senin ölümüne inandılar hep. O inançla öldüler. Şimdi söyle bana, ben de ölecek miyim, bu ocaklarda?"

Kanarya düşünmüş, 'ne cevap vereyim acaba,' demiş kendi kendine. Sırtında ağır kömür küfeleriyle karşıdan gelen Kara Katır'ın gözlerine bakmış. Bakmasıyla da gözler dile gelmiş.

"Kanaryam, güzel kuşum,' diye fısıldanmış gözler; "bana bakan ilk yaratık sensin. Ben ki bir katır gözüyüm. Bütün gözlere bakarım.

Gözlerdeki acıları gözlerime taşıyım. Beynimde okurum onları. Gücüm bin kat artar o zaman. İnananlar ölüyor, anlayanlar yaşıyor bu ocaklarda. Ölüler onun için fazla."

Kanarya şaşırmış. 'Madenci Ali'ye mi cevap versem, yoksa katırın zordan ve anlam gücünden kızaran gözüne mi,' diye düşünürken,

"Hadi ne susuyorsun, konuşsana," demiş Madenci Ali.

"Katırın gözlerine bak," diye fısıldamış Kanarya.

Madenci Ali, bir şey anlayamamış önce. On kez düşünmüş, beş kez kaşınmış. Sonra koşmuş, katır durdurmuş. Gözlerine bakmış yakından. Bakmış ki ne görsün. Gözün içinde, kömürlerden oluşan koca bir dağ. Katırın, yedi kat yeraltından yerüstüne taşıdığı kömürlerden hem de. Her kömürün üstünde bir göz ve bir kanarya kuşu. Madenci Ali, şaşkınlıkla doğrulmuş, kafesindeki kanarya kuşunun yanına gelmiş.

"Ey benim yaşamımı ötüşleriyle koruyan güzel kuş," diye seslenmiş; "katırın gözünde çoğalmışsın. Bir grizu patlamasında ölürsen yaşarsın. Çünkü bir değil, binlercesin. Ama ben ölürüm. Ben tekim, yalnızım. Bir söz söyle, rahatlayayım."

Kanaryanın, Madenci Ali'ye vereceği cevap, hemen o anda belirmiş kafasında:

"Gördüğün her canlının gözlerine bak ki, hayata olan tutkun güçlensin. Bir madenci Ali'nin yerini, bin Madenci Ali alsın."

Madenci Ali bir şey anlayamamış. Ama anlayamadığının da çok güzel bir şey olduğunu düşünmüş. Andavallaşmış. Giden katırın arkasından bakakalmış. Büyülü sesler çınlamış içinde. Kafesi almış, galerileri geçerek, ocağa dalmış. Kazmasıyla kazmaya başlamış. Yüzünde çocuksu, alim bir gülümseyişle, çıkardığı kömür parçalarına bakmış.

"Heey kanaryam," demiş; "çıkardığım her kömür parçasının gözleri var mı? Dünya o gözlere dar mı?"

Kanarya önce şaşırmış, sonra çok duygulanmış.

"Ey madenci Ali, sana hak veriyorum," demiş; "otuz yıldır

yeraltında çalışıyorsun. Çıkardığın kömür parçalarına bakmaktan, canlıların gözlerine bakmaya zaman bulamadın. Yeryüzüne çıktığında ise öylesine yorgundun ki, yorgunluğun bile gözlerine bakamıyordun."

Madenci Ali, çıkardığı kömür parçalarının yanında oturmuş. Çenesini kazmasının sapına dayamış, yanık yanık ağlamış.

"On yaşında indim yeraltına kazmamla," diye başlamış; "otuz yıl canlı bir ölü gibi yaşadım yeraltında. On grizu patlamasında on kere öldüm, dirildim. Beş kere göçük altında kaldım. Arkadaşlarımın cesetlerini sırtladım, yeryüzüne çıkardım. Kafesimin içinde ölen kanarya kuşlarına ağladım. Kırk yılda, en az yüz göz görebildim. 'Kurtar beni,' diyen, can çekişen yüz göz. Ölen her göz, bana bu dünyanın bir sırrını, bir gerçeğini anlattı. Bana beni kattı, eksilmedim hiç."

Madenci Ali bunları anlatıp ağlarken, kafesteki kanarya da ağlamaya başlamış. O anda garip bir durum olmuş. Kuşun acısı, Madenci Ali'nin otuz yıldır göremediği çeşit çeşit, renk renk gözleri, yedikat yeraltına indirmiş. Galeriler, ocaklar, gözlerin ışığıyla aydınlanmış. Gözlerine inanamamış, hayal gördüğünü sanmış, Madenci Ali.

"Bu gözlere tek tek bak," demiş kanarya.

Madenci Ali, gözyaşlarını silmiş, ocağı aşk ve ışık kubbesine çeviren gözlere tek tek bakmış. Aynı anda binlerce kanaryanın şakıyışını duymuş. Kömür kokusunun yerini gül kokusu almış. Bir anda otuz yıl gençleşmiş Madenci Ali.

"Seni, ötüşlerimle kaç kere kurtardım grizu tehlikesinden. Yüz kırk bin küfe dolusu kömür kopardın bu ocaklardan. Kopardığın her parça kömürün gözüne baktın ama göremedin. O gözler gördü seni. Her parça kömür, hayat ateşi oldu. O ateşten, senin o zaman görmediğin ama şimdi gördüğün bu gözler doğdu. Bu gözler sana hayat getirdi. Sen onlara baktın, otuz yaş gençleştin. Şimdi kazmanı al, yerüstüne çık. Sen bu işe on yaşında başladın. Otuz yıl çalıştın. Şimdi on yaşında emekli oluyorsun. Aşk, ışık ve özgürlükle doluyorsun."

Sevinçten gözleri büyümüş de büyümüş Madenci Ali'nin. On yaşında bir çocuk olduğunu farkedememiş. Kazmasını, kafesini almış, gözlerin ışıklandırdığı ocaklardan, galerilerden geçmiş, yerüstüne çıkmış. Çıkar çıkmaz da, kafesin kapısını açmış:

"Ey güzel kanaryam," demiş; "sen bana çocukluğumu, verdin. Ben de sana özgürlüğünü veriyorum, hadi çık."

Kanarya, dizginsiz, bakir sevinçlerle çıkmış, Madenci Ali'nin gözlerinden öpmüş. Tekrar kafese girmiş. Madenci Ali şaşırılmış:

"Aa aaaaa.. niye girdin kafese," demiş.

Boynunu bükmüş, hüznle bakmış Ali'ye, kanarya.

"Bak," demiş; "bunca yıldan sonra, sana şimdi açıklıyorum. Ben bir zamanlar, üç gamzeli güzel bir kızdım. Aşık olduğum oğlan, onüç yıl yerağtında çalıştı. Onüç yılda on üç kere büyüdü aşkım. Bir gün, bir grizu patlaması oldu. Aşkım kayboldu. Acıma dayanamadın. Uzun saçlarımı kestim. Hayata küstüm. Bir kuşluk vakti, yavru bir kanaryanın acısını izleyerek dağları aştım. Yavruyla karşılaştım. Meğerse onun anası, aşkımın kafesinde, aşkımla birlikte, kaybolan kanarya imiş. Hikayeyi duyar duymaz, kanaryalaştım. Uçtum, havzaya geldim. Boş bir kafese girdim. O kafes, senin kafesindi. "

Üzüntüsünden, olduğu yere çökmüş Madenci Ali. Kısa bir sessizlik olmuş. Elini uzatmış, kafasını sıvazlamış kanaryanın; 'kaybolan kıyım, bu mu yoksa,' diye iç geçirmiş. Söylemek istemiş, söyleyememiş.

"Kafesimin kapısını kapat," demiş kanarya; "götür, maden idaresine teslim et beni. Görevim, grizuyu önceden haber vermek, madencileri ölümden kurtarmaktır. Bu çetin görevin sonunda, aşkımı bulacağıma inanıyorum."

Çok etkilenmiş Madenci Ali. Parelennmiş bir yürekle:

"Kafese girme n'olur," diye yalvarmış; "çık bir madencinin omuzuna kon. Onunla birlikte, kafessiz gir madene."

Madenci Ali'nin çaresizliğini hüznü bakışlarla karşılamış kanarya:

"Hayır," demiş, istemeyerek; "her madenci zaten yedi kat yeraltında, taş bir kafestedir. Kafesim koruyor beni, damlayan sular-
dan, düşen kömür parçalarından. Yüreğimdeki aşk ve kavuşma
umudu koruyor beni. Yakında kavuşacağım O'na."

Madenci Ali, kanaryanın herhalde bir bildiği vardır, diye düşünmüş. Yaklaşmış, gözlerinden öpmüş. Kafesi almış, kazmasıyla beraber, maden idaresine teslim etmiş. Kapıdan çıkarken, kanarya, arkasından bağırmış, Madenci Ali'nin:

"Her insan, layık olduğu, hak ettiği kaliteyle beraber yaşar. Ben kaybettiğim kalitemi arıyorum. Git sen de kaliteni bul, yaşa güzel güzel."

GÖÇÜK

Evvel zaman içinde, zaman keman içinde inileyip dururken, Baba dağının tepesinde yaşayan mercan gözlü, Sevdalı Kız, bu inleyişi dinler, dinledikçe de gülümseyip dururmuş. Bir garip kızmış ki, her yağmur yağışında, her kuş şakıyışında, gözlerinin rengi değişirmiş. Sevdalı'nın gözlerinden yayılan renkler, Baba dağında yaşayan kurdun kuşun, böceğin kanına girer, onların nabzında aşka dönüşürmüş.

Işıklı bır kaya kovuğunda yaşayan Sevdalı Kız, geceleri kulağını karanlığa dayarmış. Sabaha kadar dinlermiş karanlığı. Karanlığın rahminden acılı, esrarengiz sesler, çığlıklar, inleyişler gelirmiş. Bazan da bu sesleri, özlem ve sıra türküleri izlermiş. Sevdalı Kız, kafasını iki elinin arasına alır, bu sesleri büyük bir dikkatle dinler, düşünür, merak eder, anlamlandırır, sonunda yorgun argın düşer, hüznün içinde uyurmuş.

Yine yağmurlu bir gece vakti, sesleri dinlerken, kovuğun tam karşısına, atmaca gözlü, yangın karası, minik bir maden kuşu konmuş. Acılı acılı şakımış ilkin. Sonra kovuğa yaklaşmış:

"Ey dermansız dünyaya, gözlerinden aşk yayan Sevdalı Kız," demiş; "senden aldığım aşk, acıya, endişeye dönüştü. Bir akıl ver, yardım et bana."

Kuşun sesi, Sevdalı Kız'ın yüreğini gül yaprağı gibi titretmiş.

"Nedir derdin senin ey şirin kuş," demiş.

Kuş başlamış ince ince, dertli dertli ağlamaya:

"Derdimi hiç sorma, derdim derindir," demiş. Susmuş. Sürdürmüş ağlamasını. Kuşun gözlerinden akan her damla yaş, birer inci tanesi olup karanlığa karışmış. Çok etkilenmiş Sevdalı Kız. Durumun ciddi olduğunu düşünmüş. Yaklaşmış, kuşun gagasının ucundan öpmüş.

"Derdini dökmeyen derman bulamaz," demiş; "senin derdin, gözlerinden dökülen inci tanelerinde gizlidir. İncilerin içindeki incileri açıkla bana."

Kuş yavaş yavaş kovuğa girmiş, ateş gibi parlayan gözlerini, Sevdalı Kız'ın kara zeytin yeşili gözlerine dikmiş:

"Ben kimsesiz bir maden kuşuyum," demiş; "işim gücüm, yedi kat yeraltında çalışan madenci çocukları gözlemek, korumaktır. On gün önce şu tepelerin ardındaki maden ocaklarında bir göçük oldu. Yedi kat yeraltında, yerin yüreğinde, kazmalarıyla kömür söken beş çocuğun çıkış kapısı kapandı. Beşi de yeraltında mahsur kaldı."

Sevdalı Kız, bu acı haber karşısında ayağa fırlamış. Öyle üzölmüş, öyle üzölmüş ki, sevgilisinden başka kimsenin göremediğı, o güzelim gözlerindeki yeşil hareler, derinlere çekilmiş.

"Hemen gidelim," demiş; "çocuklar yaşıyorlar mı?"

"Ölmediler ama can çekişiyorlar," diye ağlamasını sürdürmüş Maden Kuşu; "göçüğö aynı gün öğrendim. "

"Nasıl öğrendin?"

Karanlık tepeleri koşarak aşmaya çalışıyordu Sevdalı Kız. Sol omzuna konan Maden Kuşu:

"Nasıl öğrendiğimin hikayesini anlatayım sana," diye başlamış; "senin o gözlerin var ya o gözlerin, o büyölö gözlerinden yayılan renkler, kanıma girdi benim, aşka dönüştü. Birisinin başına bir felaket geldiğinde, nabzım ateşlenir. Felaketin yeri kulaklarımda çığlık olur, çeker beni. Aşkın kulağı yoktur. Onun içindir ki herşeyi duyar. Çocukların yedi kat yeraltından gelen çığlıklarını duydum. Duyunca hemen uçtum felaket yerine. Toprak sarsılıyor, ağlıyordu. Bir delik aradım onlara ulaşmak için. Bulamadım. Yardıma çağırdım yılanları. Yüz yılan, iki gün iki gece delik aradı. Sonunda, buldukları bir deliğı, dele dele derinleştirdiler, genişlettiler. Delik, çocukların kaldığı yere çıktı. Havaları tükenmişti. Ölmek üzereydiler. Delikten hava girince kurtuldular. Kurtuldular ama, o daracık delikten girdim çıktım, günlerce gagamda su taşıdım, ekmek taşıdım, hiç birini doyuramadım. Durumları kötüdür şimdi. İnsanlar, onlardan umudu kestikleri için, mezarlarının yedi kat yeraltında olmasına ses çıkarmadılar. Eğer yardım etmezsek, yarına kadar hepsi ölür, gider."

Sevdalı Kız, hızını üç misli artırmış:

"Yüreğim, geceleri yeraltında geziniyordu. Yüreğimin son günlerdeki sancısını şimdi daha iyi anlıyorum. Açtığınız deliğin olduğu yere doğru götür beni. Bir kat daha hızlanıyorum."

Göz açıp kapayana kadar, göçük yerine ulaşmışlar. Çevreden gelen binlerce hayvan, yılanların açtıkları deliğin başında toplanmıştı. Delikten gelen iniltileri dinliyor, ağlıyorlardı. Hayvanların bu içler acısı durumunu gören Sevdalı Kız:

"Ağlamayla kurtaramazsınız bu çocukları," diye bağırmış; "her canlı, kendi yüreğindeki iyiliği getirsin buraya."

Bu söz çınlar çınlamaz, topraktan bir kazma çıkmış. Sevdalı Kız, kazmayı eline alır almaz, kazmanın ucu ateş gibi parlamış karanlıkta. Kurtlar, kuşlar, böcekler, bütün canlılar, kızın yöresinde kümelenmişler. Kendi içlerindeki iyiliği, kızın elindeki kazmanın parlayan ucuna emzirmişler. Her canlının içindeki iyilik, kazmanın ucunda birleşince, büyük bir güç doğmuş. Sevdalı Kız, kazmaya sarılıp toprağı, yılan deliğinin açıldığı yerden kazmaya başlamış. Öyle bir kazmış, öyle bir kazmış ki, bin metrelik bir derinliğe bir saatte inmiş. Birkaç kazma daha vurunca, çocuklar görünmüş. Yan yana, aç susuz, perperişan, öylece kazmalarına sarılmış, bir durumda yatıyorlarmış. Sevdalı Kız, öldüklerini sanmış onların. Kuyunun başında bekleyen hayvanlara, ip sarkıtmalarını söylemiş. Hayvanlar, buldukları bir kendiri, orada bekleyen ve üzüntüden uyuşan bir katıra bağlayarak, bin metrelik derinliğe sarkıtmışlar. Sevdalı Kız, madenci çocukları tek tek sırtlayıp, kendire tutunmuş, inanılmaz bir çabayla yerin üstüne çıkarmış. Hayvanlar, kuyudan çıkan her çocuğun ağzını açıp, boğazına süt akıtmışlar. Kuyudan çıkan her çocuğun kucağında, sıkı sıkıya sarıldığı bir kazma varmış. Hayvanlar, çocukların kazmalara neden böylesine sıkı sıkıya sarıldıklarını anlayamamışlar. Uyanan, kendine gelen her madenci çocuğun ilk işi, sarıldığı kazmasını öpmek olmuş.

Birinci Çocuk:

"Kazmam içimin ateşidir. Yolumu bulur, ekmeğime götürür

beni. Hepinizin inceliğini, alınterini seviyorum," diye bağırmış.

İkinci Çocuk:

"Kazmam aşkımdır. Yerüstünde aradım onu, yedi kat yeraltında buldum. Yüreğimin madencisiyim ben. Bizi kurtaran yüreklere aşığım," diye bağırmış.

Üçüncü Çocuk:

"Kazmam bana babamdan kalmadır. Babama da dedemden, dedemin dedesinden. Evleneceğim, kazmamın geleceğini, çocuğumun elinde göreceğim. Bizi kurtaran güzelliklere hayranım," diye bağırmış.

Dördüncü Çocuk:

"Beni yerin yüreğine indiren kazmamdır. Kazmam, karanlıkta ışığı arıyor. Bulunca, yerüstüne çıkaracak onu. Bizi kurtaran ışığa aşığım," diye bağırmış.

Beşinci Çocuk, Sevdalı Kız'ı göstererek:

"Bizi kurtaran bu güzel kızın elindeki kazma, benim kazmamdır. O kazmanın ucuna emzirdiğiniz iyiliklerle, bu karanlık dünyanın dibindeki ışığı bulacağım. O ışık, bağışladığınız iyilikleri, bütün dünyaya yayacak," diye bağırmış.

Madenci çocuklar ayağa kalkmışlar. Kendilerini çepeçevre saran hayvanları tek tek öpmüşler. El ele tutuşup, Sevdalı Kız'ı çemberin içine almış, dönmeye başlamışlar. Hep bir ağızdan:

"Seni seviyoruz. İyilikleri ve aşkını kuşandık. Karanlığı delmeye gidiyoruz. Hoşça kal. Hoşça kalın," diye bağırmışlar.

Parlayan kazmalarını omuzlarına atıp, karanlıklara karışmışlar.

GEYİK ANA

Evvel zaman içinde, hayat binbir biçimde şingır mıngır yuvarlanıp gidermiş. Bilgisizlik bilgiyi, bilgi bilgisizliği, bir acaip iştah ile yer imiş. Böyle garip, böyle ergin, oldukça gergin bir devirde, maden ocaklarına bakan meşeli, yüksek bir yerde, Geyik Ana adında, güzel mi güzel bir kadın yaşarmış. Kimilerine göre bu kadın yüz, kimilerine göre de yüzelli yaşındaymış. Yüz yıldır o tepede, tahta bir evde çile çeken Geyik Ana, aylı gecelerde evinden çıkar, bir kayanın üzerinde bağdaş kurarmış. Yüzünü dolunaya çevirir, yaşın yaşın ağlarmış. Karanlıklardan gelen yeşil orman perileri, çepeçevre kuşatmış Geyik Ana'yı. Kadının içli ağlayışlarına katılan peri ağlayışları, toprağın rahminde kazma sallayan madencilerden, yöredeki üm yaratıklara kadar, her canlıyı canevinden etkilemiş.

Gelgelelim ki, hiç kimse akıl edip de, Geyik Ana'nın, yüz yıldır yeşil orman perileriyle birlikte niçin ağladığını sormazmış. Gel zaman git zaman, bir gece yine Geyik Ana, yeşil orman perileriyle birlikte ağlarken, ilginç bir durum olmuş. Yeraltı maden ocaklarından, 12 yaşlarında bir çocuk çıkmış, elinde kazmasıyla gelip, Geyik Ana'nın karşısında oturmuş. Çocuğun ayışığı altında parlayan kömür karası yüzüne, bakış güzelliğine, iyimserliğine hayran kalmış Geyik Ana:

"Hoş geldin ey güzel çocuk," demiş; "acımızı bir yüz yıl boyunca kimseler duymadı. Nasıl oldu da sen duydun geldin?"

Geyik Anayı ve onun orman perilerini biraz korku, biraz hayranlık ve umutla süzen çocuk:

"Ağlayışa oturduğunuz zaman, toprağın cehennem derinliğinden sizi dinlerim. Hayallerim canlanır, çoğalır. Hayallerim beni alır, yerüstüne çıkarır. Oradan da sevgilime götürür."

Geyik Ana duygulanmış.

"Ben hayal yaratmak istiyordum, ne güzel," diye mırıldanmış. "Demek ki, yüz yılda bir kişi de çıksa, isteğimi gerçekleştirdim."

Mutluyum. Gelecekte umutluyum."

Geyik Ana'yı duyan orman perilerinin yüzleri ışımış, gül gibi açılmış. Aydınlık yüzleri, aydınlık bir durumun belirtisi olarak yorumlamış, çocuk. Gamzelerine, gülümseyince ışıldayan tavşan dişlerine bakmış, Geyik Ana'nın.

"Bende hayaller yarattınız," demiş; "hayallerimi gerçekleştirin, sevgilime kavuşayım."

Çocuğun hayallerindeki yangınları, fırtınaları düşünmüş Geyik Ana. Hayal kurmuş o an. Dünyayı bir geline benzetmiş. Bu gelini de, dünyada yaşayan her çocuğun bir sevinci, bir arzusuyla bezemiş. Işımakta olan avuç içlerine bakmış:

"İmkânsızı benden isteme çocuk," demiş.

"Ben imkânsızı istemiyorum," diye diretmiş çocuk; "imkânsız dediğin o şey, beni yedi kat yeraltına soktu. Kazmamla, ona doğru yol açıyor, ona doğru ilerliyorum ben."

Geyik Ana, karşısında oturan ve ısrar eden çocuğun, oniki yaşındayken aşık olduğu çocuğa şaşılacak derecede benzediğini fark etmiş birden. Yüreğine, yüreğinin, aklını güçlendiren çarpıntılarını kulak vermiş:

"Bana iyice yaklaş çocuk," demiş; "seni yakından seyretmek istiyorum. Alnın alnımın sıcaklığını hissetsin."

Çocuk, oturduğu yerden kalkmış, dizleri dizlerine degecek şekilde, Geyik Ana'nın karşısında bağdaş kurmuş.

"Söyle bakalım, senin sevdiceğin nerde?"

"Bilmiyorum," demiş çocuk; "belki sonsuzluğun ötesinde, belki Periler Ülkesi'nde, belki de Geyik Ana'nın aşka ışık ağladığı, yüz yıllık tepesinde..."

Geyik Ana perilere, periler birbirlerine bakmışlar. Her peri, kendisini, çocuğun sevgilisi sanmış. Geyik Ana'nın, hayal aynasında çocukluk aşkı canlanmış.

"Sevdiceğini hiç gördün mü?" diye, yeniden sormuş Geyik Ana.

"Hiç görmedim. Ama her gün görmüş gibiyim. Sesi içimde

çınılıyor her gün. Aynam oluyor, aynası oluyorum. Bana bakıp saçlarını tarıyor. Kazmamın ucunda, avucumda, duamda, orucumda hep o var. Onu bazan, bir aşk duasıyla hayalimin aynasına çıkarıyorum. Ocak karanlığında, birlikte çalıştığım arkadaşlarıma gösteriyorum. "

"Duanı oku, bize de göster," diye heyecanlanmış perilerden birisi. "Belki o da bir peridir; perilerin perisidir."

Geyik Ana'ya bakmış, anlamlı anlamlı gülümsemiş çocuk.

"Göstereyim mi," demiş.

Yaşamında tatmadığı, ruhunun tüm güzelliklerini ayağa kaldıran büyük bir heyecanla:

"Hadi oku duanı, göster, görelim" demiş Geyik Ana.

O anda, avuçlarının içindeki kömür karası çatlaklara bakmış çocuk. Gözlerini kapatmış, gülümsemiş tatlı tatlı. Fısıldarcasına, okumaya başlamış duasını:

"Aşksın, aşksın," diye mırıldanmış; "dışında karanlık, içimde ışıksın. Ben köküm, sen dalımda üzüksün. Söktüğüm her parça kömürde yüzüksün. Sabaha açılan iki gözüksün. Ekmeğimin tadısın. Geleceğimin adı, kazmamın inadısın. Güzelimsin. Fikrimin özünde fikirdir sesin. Çatal gamzelimsin. Özgür olduğun için, sana diyorlar kaçık. Varın, sırların, hesapların yok. Her şeyin açık. Hadi, tutun arzuma, hayalimin aynasına çık."

Birden, karanlık ormanın içinden, yıldızlı göğe doğru dev bir ayna yükselmiş. Aynada, oniki yaşında, periler sultanını kıskandıracak kadar güzel bir kız. Kızı hayranlık ve hüznle seyreden Geyik Ana, sezdirmeden, 'Bu benim,' diye iç geçirmiş; 'yeraltından gelen bu madenci çocuk da, benim o zamanlar kayıplara karışan aşkım.'

O anda, Geyik Ana'nın yüz yıllık hasretine ve acısına dayanamayan ayna, parçalanmış, tuz-buz olmuş. Periler ormanlara çekilmiş. Geyik Ana, aynadaki kız olmuş. Koşmuş, boynuna sarılmış çocuğun. Öpmüş öpmüş, ağzını kulağına dayamış:

"Her şey yaşanır ama, aşk yaşanmaz," diye fısıldamış.

AŞKLA, YENİDEN DOĞMAK AŞKA

Bir zamanlar Yılan dağında, etrafa büyü üfleyen, mavi renkli, koca bir kaya varmış. Altın gagalı kuşların kuşattığı bu kaya, geceleri tatlı tatlı sesler çıkarır, ışık yayarmış. Bu kayanın üstünde, bir de büyük bir kuş yuvası varmış. Yuvada, saçlarının uzunluğu üç metreyi bulan, şahin gözlü bir kız yaşarmış. Geceleri, alnı ve çenesi, göz alıcı ışıltılarla parlayan bu kız, duygulanınca, "la la laaaa..." diye başlayan içli ezgiler okurmuş. Bu ezgilerle tüm hayvanların ve yıldızların dikkatini çekermiş. Yıldızlar, kızın yanaklarındaki ve çenesindeki diken yeşili gamzelere bakar, göğün samani sinesinde fısıldaşırlarmış.

Kocakarların ve ak sakallıların söylediklerine göre, bir zamanlar, Yılan dağında, geyikleri zalim avcılardan koruyan, halkın Altın Geyik dediği bir dişi geyik yaşarmış. Postu altın renginde olan bu Geyik, cemrenin toprağa düşüp, karların erimeye başladığı, sisli bir bahar sabahı, zalim bir avcının okuyla vurulmuş. Kardelenlerin üzerine düşmüş. Altın Geyik can çekişirken, sislerin ötesinden parlayan güneşi görmüş:

"Ey Güneş Ana, Güneş Ana," diye seslenmiş; "ben ölüyorum, konuşan yaralarımı dinle. Gözlerimdeki ışığı, doğacak bir kız çocuğunun alnında ve çenesinde ışığa dönüştür."

Güneş, Altın Geyik'in ve onun konuşan yaralarının dilinden çok etkilenmiş. Geyik ölür ölmez, onu Yılan dağında, mavi renkli, koca bir kayaya, karnındaki yavruyu ise güzel bir kıza dönüştürmüş. Kayanın üzerinde, Zümrüdü Anka kuşunun teleklerinden büyük bir yuva yapmış. Fırtınadan, yağmurdan, kardan hiç mi hiç etkilenmeyen bu yuvaya sıcacık soluğunu üflemiş ve yeryüzüne şöyle seslenmiş:

"Bu yuvada yaşayacak olan kız, masmavi enginliğinde ısıdığım, Asmen'dir. Geyiklerin saflığı, inceliği, ruhudur. Geceleyin alnına ve çenesine bakın. Onu kaçırmaya kalkmayın sakın. Onun alnından öpen insan, bilgiye, çenesinden öpen ise aşka susayacak."

Altın Geyik'in mavi taşa dönuştüğü, kızın yuvaya yerleştüğü günün gecesi, o civarda yaşayan insanlar, bakışlarını Yılan dağında ışıyan ışıklara çevirmişler. Kadınlar, çocuklar, gençler, yaşlılar, hastalar, sakatlar, akın akın gelip, kızın çevresinde halkalar oluşturmuşlar. Mavi kayadan ve kızın alnıyla çenesinden yayılan ışıklar, insanların yüzlerine vurmuş. Kalabalıkları seyreden kız, insanların bir çıkış yolu aradıklarını, kendilerine olan güvenlerini yitirdiklerini düşünmüş.

Güneşin yeryüzüne söylediklerini duydukları halde, hiç kimse korkusundan yaklaşıp kayaya, kayanın üstündeki yuvaya, yuvanın içindeki kıza dokunamamış.

"Bakışlarınız da elleriniz gibi aç," diye bağırmış kız; "neden yaklaşıyor, neden dokunmuyorsunuz?"

Kalabalık, sesizce dalgalanmış. Sessizlik anlam aramış.

"Biz köleyiz," demiş, ak sakallı bir ihtiyar; "bakmadan edemiyoruz ama bakınca da korkuyoruz."

"Köleliğiniz, korkunuzdan besleniyor," diye ayağa kalkmış kız. Aynı anda kalabalık da kalkmış ayağa. Tam o anda:

"Geliyooooor," diye bir ses duyulmuş.

Başını çevirip arkaya bakmış herkes. Evet, gelen o adam. Hayatın çürüyen dibi, beyaz bir atın üzerinde, kölelerin sahibi, Altın Geyik'in avcısı, dört mevsimin sancısı Belabey. Atının üzerinden, şöyle bir bakmış kıza, kibirli kibirli gülümsemiş, Belabey. Bu diyarda, bu kızıdan başka herkesin köle olduğunu anımsamış: 'Herkes kölemse, bu kız da kölem olmalıdır,' diye iç geçirmiş. Kızı yuvasındayken kaçırmanın tehlikeli olduğunu bilen Belabey, onu yuvasının dışına çıkarmanın yolları üzerinde düşünmüş.

"Ey uzun saçlı güzel kız," diye bağırmış Belabey; "demin söylediklerini duydum. Aslında halk senden korkmuyor. Sen halktan korkuyorsun. Işıklı kayanın üzerinde, Zümrüdü Anka kuşunun yuvasına sığınmışsın. Eğer bu halkı seviyorsan, in halkın arasına."

Alnındaki ve çenesindeki gözalcı ışıkla, dimdik duran kız, bu yaralayıcı sözü duyunca, yuvasından çıkmış, mavi ışıklı kayadan

inerek kalabalığa karışmış. Bu duruma sevinen kartal bakışlı Belabey, kızı kaçırmaları için adamlarına işaret etmiş hemen. Dağın dibinden gelen kırk silahlı dev sipahi, kızı kısıvrak yakalamış. Kalabalık, huzursuzca homurdanarak dalgalanmış. Ama kurtarmak için hiçbir şey yapamamış.

"Kızı saraya götürün, cariyelerimin arasına, haremime katın," diye emretmiş Belabey; "dikkat edin, alnındaki ve çenesindeki ışığa hiç kimse dokunmasın," diye de eklemiş.

Kırmızı bir atın sırtına, zincirle sıkıca bağlayıp, Belabey'in sırça sarayına götürmüşler kızı. Mücevherli ban-yoya sokmuşlar, binbir renk ve biçimde süslemiş, kokulandırmış, hareme katmışlar. Genç ve güzel kırk kadın varmış haremdede. Kızın çevresinde halkalanmışlar hemen. Bakışlarını, kızın ışıldayan çenesine ve alnına dikip, büyülenmiş, peş peşe sorular sormaya başlamışlar:

"Sorularınızın cevabını, parmağınızın ucuyla çeneme ve alnıma dokunarak alabilirsiniz," demiş kız.

Kızın alnına ve çenesine, işaret parmağının ucuyla dokunan her cariyeye, bilgi ve aşk ateşiyle dolup taşmış. İnancın yerini bilinç, korkunun yerini cesaret almış. Bir anda, kırk cariyeye, cariyeliklerini sorgulamaya başlamış. Sorgulamanın sonucunda, mücevherli, halkalı köleliğe karşı büyük bir inkâr ve nefret ortaya çıkmış. Kendilerini isyancı, özgür kadınlar olarak görmeye başlayan cariyeler, saraydan kaçmanın yollarını bulmak için kafa kafaya vermişler. "Çiviye çivi söker," demişler. Her biri, mutfaktan bir bıçak almış, İki memesinin arasında saklamış.

Yatma zamanı gelmiş. Her gece bir cariyeye yatan Belabey, Yılan dağının ışıklı kızını elinden tutup odasına getirmek için hareme girmiş. Girmesiyle, bıçak çemberine düşmesi bir olmuş. Parlayan kinli gözlere ve bıçaklara bakarak, çevresinde şöyle bir dönen Belabey:

"Eyvah," demiş; "cariyelerimin, şu Yılan dağının, yılan kızının, yılan ışığına dokunacaklarını hiç akıl edemedim."

Elinde bıçak olmayan tek kadın, Asmen'miş. Bıçak çemberi

içine girmiş, Belabey'e doğru yaklaşmış, gülümsemiş:

"Bilgiyi ve aşkı köleleştiremezsin," demiş; "sen kendini özgür mü sanıyorsun? Başkalarını köleleştirenlerden daha büyük bir köle var mı?"

"Sakın beni öldürmeyin," diye korkudan titremiş Belabey.

"Halkı, yani sarayı yapanları, saraya çağır," demiş kız; "dediğimizi yaparsan, seni öldürmeyeceğiz."

"Tamam, söz veriyorum, dediğinizi yapacağım," diye titremiş Belabey; "ama bıçaklarınızı bana verin."

Tüm cariyeler tek bir ağızdan:

"Hayır," diye bağırılmışlar.

Belabey'i, bıçak çemberi içinde alıp, sarayın büyük salonuna getirmişler. Halkı salona çağırmaları için, adamlarına emir vermiş Belabey. Az sonra saray tıklım tıklım dolmuş. Cariyelerin havada parlayan bıçaklı kollarının oluşturduğu bıçak çemberi, sevinçle uğuldamasına yol açmış halkın.

"Herkes kuyruğa girecek, sırası geldiğinde, işaret parmağının ucuyla alnıma ve çeneme dokunacak," demiş kız; "öyle değil mi Belabey?"

"Öyle öyle, herkes söyleneni yapsın!"

Dokunan değişmiş. Bilgi ve aşk ateşiyle, yumruğunu sıkıp, cariyeye çemberine girmiş. Çember içinde çember oluşmuş. İç içe büyüyen yumruklu çemberler, saraya sığmamış. Ufuk çizgisine kadar, yeryüzünü kaplayan bilgi ve aşk çemberlerini görmesi için, Belabey'i, sarayın sefahat kulesine çıkarmışlar:

"Bak, senden başka herkes bilgi ve aşkla donandı, özgürleşti," demişler; "dokunma sırası şimdi sende. Gel dokun, bilgiye, aşka ve özgürlüğe adım at."

Halka şöyle bir bakıp acı acı gülmüş Belabey:

"Madem herkes özgürdür, dokunmama gerek yok," demiş; "ama kızın dediğini de unutmayın: Kölelerini yitiren, köleliğini de yitirir, özgürleşir. Yitirdim ve özgürleştim. Dokunmama özgürlüğümü kullanıyorum şimdi. Ama şunu da unutmayın. Başkalarının

size verdiğini, ben kolay alırım sizden."

O anda, nasıl olmuşsa, yer sarsılmış, bu son sözün derin anlamında kaybolmuş kız.

Aşkla, aşka ve yeryüzüne yeniden doğmak için.....

MUZAFFER ORUÇOĞLU'NUN BÜTÜN YAPITLARI

DERSİM	: BABEK
KARYADİTLER	: BABEK
GÜL DEMİR VE ÇIĞLIK	: BABEK
BRUNSWICK DELİLERİ	: BABEK
SANAT EDEBİYAT YAYINLARI	: BABEK
KANGURULAR	: BABEK
DENEMELER	: BABEK
UÇURUM GEYİKLERİ	: YENİ BASKI ÇIKIYOR / BABEK
FİLOZOF	: YENİ BASKI ÇIKIYOR / BABEK
ÇIPLAK VE ÖZGÜR	: YENİ BASKI ÇIKIYOR / BABEK
TOHUM	: UMUT YAYIMCILIK
GRİZU	: KARDELEN YAYIMCILIK
TOPLU ŞİİRLER	: YAYINA HAZIRLANIYOR / BABEK
MENGENE	: KARDELEN YAYIMCILIK

MUZAFFER ORUÇOĞLU
SEVDALI KIZ

(...) Dayanamamış, hemen o gece başlamış içindeki ateşi derilerin üzerinde yazıya dönüştürmeye. İlk deriye, düşüncesini söylememesi için dili kesilen bir insanın ilk aşkını yazmış. İkinci deriye, yaptığı sarayın bir benzerini daha yapmaması için bilekleri kesilen bir mimarın, hünerindeki acıyı yazmış. Üçüncü deriye, sesleri gözleriyle gören bir körün, hayal ve renk dünyasını yazmış. Dördüncü deriye, aşkına ya da yavrusuna uçarken kanatları çalınan bir serçenin çılgılığındaki isyanı yazmış. Geceyi gündüze, gündüzü geceye katmış, yazmış da yazmış. Hiç dışarı çıkmamış. Yazlar yazları, kışlar kışları kovalamış. Binbirinci gece, son altın suyuyla, son deriye şunu yazmış: "Aşk ve bilgi ateşini, hünerimin örsünde seviştirdim.

Duyun ey çocuklar duyun, okuyun
Sevdim, birleştim, bilgeleştim."

ISBN 975-6099-00-3

9 789756 099001